БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 40 (271)
26 ФЕВРАЛЬ. ШАНБА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Эртага Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайлов куни.

ҲАММА САЙЛОВГА!

Қурилиш ишларини янги талаблар даражасига кўтарайлик

Бепоён мамлакатимизнинг ҳамма бурчакларида жуда катта ҳажмда қурилиш ишлари олиб борилмоқда. КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советининг «Қурилишлар учун йиғма темирбетон конструкциялар ва детальлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш тўғрисида» деб чиқарган қарорида ҳамда Москвада бўлиб ўтган бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгашида қурилиш ишларини янада ривожлантиришнинг энг тўғри, қулай ва мақсадга мувофиқ йўллари белгилаб берилди. Шу муносабат блан бинокорлар, бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчилар, лойиҳачи ва архитекторлар олдига қурилиш муддатларини қисқартириш, бино ва иншоотларни ўз муддатида қуриб битказиш, уларнинг таннархини камайтириш ва сифатини тобора яхшилаш вазифаси қўйилди.

Областимиздаги қурилиш, лойиҳалаш ташкилотлари ва бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи корхона коллективлари бу вазифаларни амалга ошириш соҳасида бирмунча муваффақиятга эришдилар. Ўтган йили янги саноат корхоналари, МТСлар, колхозлар учун хўжалик бинолари ҳамда мактаблар, клублар, болалар яслиси ва боғчалари, шунингдек, меҳнаткашлар учун кўплаб уй-жой бинолари битказилиб, фойдаланишга топширилди.

Броқ, умуман олганда область қурилиш ташкилотларининг иши шу куннинг ўсиб бораётган талабларидан анча орқада қолаётир. 1954 йил учун белгиланган давлат плани қурилиш-монтаж ишлари бўйича 78 процент, уй-жой қурилиши бўйича 68,5 процент бажарилди, холос. Бу шунинг оқибатида юз бердики, кўпгина қурилиш ташкилотлари иш сур'атини ҳаддан ташқари сусайтириб юбордилар ва оқибатда ўзлари учун белгиланган планни бажармадилар. Жумладан, Чирчиқ шаҳридаги 12-нчи қурилиш-монтаж бошқармаси 1954 йил планини 50 процентини ҳам бажармади. Худди шунингдек аҳволни Янгийўлдаги қурилиш-монтаж бошқармаларида ҳам кўриш мумкин. Шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетининг қурилиш ишларига юзаки раҳбарлик қилганлиги туфайли шаҳардаги қурилиш ташкилотларининг биронтаси ҳам ўтган йили давлат планини бажармадилар.

Областимизда халқ хўжалигининг бу муҳим тормоғини орқада қолишига даставвал сабаб шундаки, қурилишларда индустриал методларни қўлланишга ҳалигача жиддий э'тибор берилмаётир. Қурилиш ташкилотларининг айрим раҳбарлари бинокорлик ишларини комплекс равишда механизациялаштириш, йиғма темирбетон конструкциялар ва детальларни кенг қўлланиш ҳар томонлама қулай эканлигини тўла тушиниб етмаётирлар. Шу сабабли ҳали ҳам ишдаги кустарчиликка бутунлай хотима берилган эмас; айрим об'ектларда юк тушириш, бинокорлик материалларини юқори қаватларга олиб чиқиш каби ишлар қўл кучи блан бажарилаётир.

Ма'лумки, кўпкавакли бетон блоклари ғиштдан, одатдаги бетон ва шлакобетондан тайёрланган блокларга нисбатан кўп жиҳатдан афзалдир. Унинг иссиқлиқ ўтказиш коэффициенти оз, товуш изоляцияси яхши, ўтга ва совуққа чидамли бўлиб, вақт ўтган сари мустаҳкамланиб боради. Йирик ковакли бетондан қурилган девор ғиштдан ёки шлакобетондан қурилган деворга қараганда 25—40 процент арзон тушади.

Томни ёпишда, деворларни тиклашда имконият борича бетон блоклари ва панельлардан фойдаланиш керак. Бу—бинокорлар учун ҳам, давлат учун ҳам қулай ва фойдалидир. Областимизда бундай конструкцияларни кўплаб ишлаб чиқариш учун ҳамма имкониятлар мавжудир. Лекин Ўзбекистон ССР Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги (министр ўртоқ Хўжаев) бу имкониятлардан фойдаланмаётир. Шуни унутмаслик керакки, маҳаллий бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш—қурилиш ишларини янада яхшилашнинг энг муҳим омилларидан биридир.

Областимизда табиий тош запаси битмас-туганмасдир. Бу эса, темирбетон блоклари ишлаб чиқариш учун асосий хомаш'ёдир. Мана шу запасни кўзда тутиб Тошкентда, Олмалиқда ва бошқа жойларда йиғма темирбетон конструкциялар ва детальлар ишлаб чиқарувчи полегонлар қурилиб, ишга туширилди. Броқ министрлик бу корхоналарни ишлабчиқариш қувватини ошириш, уларни етарли миқдорда ишчи кучи ва механизмлар блан та'минлаш тўғрисида жиддий қайғирмаётир. Шунинг учун ҳам бу корхоналар ўз имкониятларига нисбатан жуда кам маҳсулот ишлаб чиқараётирлар. Министрлик янги полегонлар ва йиғма темирбетон конструкциялари тайёрловчи заводлар қурилишини ҳам жадаллаштириш учун зарур тадбирларни кўрмаётир.

Қурилиш ишларида йиғма конструкцияларни кенг равишда қўлланиш учун барча тадбирларни кўриш—бинокорларни энг муҳим вазифаларидан биридир. Чунки йиғма темирбетон конструкцияларига ўтиш қурилиш ишларини тубдан ўзгартириб юборади—қурилиш участкалари заводда тайёрланган бино қисмлари ва детальларини йиғиш цехига айланади, иш процесси 2—3 баравар тезлашади. Бу вазифани муваффақият блан бажаришда ана шундай конструкциялар ишлаб чиқарадиган корхоналарга э'тиборни кучайтириш, уларнинг ишини яхши йўлга қўйиб юбориш керак.

Индустрия методларини муваффақият блан жорий қилиш ва қурилиш ташкилотларининг ишини яхшилаш кўп жиҳатдан ташкилий-техника раҳбарлик даражасига боғлиқ. Бу соҳада бизда катта камчиликлар мавжудир. Дастлаб қурилиш ташкилотларининг ҳаддан ташқари кўпайиб ва майдалашиб кетганлигини э'тироф этиш керак. Бу аҳвол қурилишда мавжуд техникадан унумли фойдаланиш имкониятини бермаётир. Натижада қурилиш муддати чўзилиб, таннархи ошиб кетаётир. Чирчиқда, Тошкентда ва бошқа жойларда шундай аҳволни кўплаб учратиш мумкин. Москва ва бошқа шаҳар бинокорларининг тажрибаси шуни кўрсатадики, майда ташкилотларни комплекс қурилиш ташкилоти сифатида эмас, балки маҳсуслаштирилган қурилиш ташкилоти сифатида йириклаштириш яхши натижаларни бермоқда. Шунинг учун майдалашиб кетган қурилиш ташкилотларини тез фурсат ичида махсуслашган йирик қурилиш ташкилотларига айлантириш лозим.

Қурилиш ишларидаги қолоқ участкалардан бири лойиҳалашдир. Ўзбекистон давлат лойиҳалаш институти проект ва сметаларни ўз вақтида қурилиш ташкилотларига тайёрлаб бермаётир. Институтда ҳали ҳам қолоқ методлар асосида ишлашга йўл қўйилмоқда. Ўтган йили институт лойиҳачилари бирнеча серияда мактаб, уй-жой бинолари ва бошқа хўжалик, маданий-маиший биноларининг типовой проектини ишлаб чиқди. Аммо бу типовой проектларда ҳам жиддий камчиликларга йўл қўйилган. Архитекторлар конструктив майдонларни техник нормаларидан ошириб юбораётирлар, бинони ташқи безагига ҳаддан ташқари зеб бериб, унинг фойдаланишга қулай бўлиши ва иқтисодий масалаларга аҳамият бермаётирлар. Карнизларни баҳайбат қилиш, шпильбозликка, мураккаб нақшдорликка берилиб кетиш—қурилиш ишларини индустриялаш йўлида ғов бўлиб қолди.

Типовой проектларни стандартлаштириш, ортиқча ҳаражатларни қисқартириш, қурилиш ишларини индустриялаш учун кенг йўл очиб бериш ва бинокорларга яқиндан ёрдам бериш барча лойиҳалаш ташкилотларининг асосий вазифасидир.

Юқорида кўрсатиб ўтилган камчиликлардан кўриниб турибдики, областимизда қурилиш ишлари шу куннинг талабларига тўла жавоб бермайди. Республика Бинокорлик материаллари министрлиги, Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Архитектура ишлари Бош бошқармаси бу аҳволни яхшилашга жиддий киришишлари, қурилиш ишларини янги талаблар даражасига кўтариш учун барча чора ва тадбирларни кўришлари керак.

Проектлар тузганда темирбетон конструкциялар ва йирик блоклар қўлланиш зарурлигига алоҳида э'тибор бериш керак. Бинокорлик ишларини индустриялаш, бинокорлик материаллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, проектлаш ташкилотларининг ишларини тартибга солиш, партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

В. И. Вяльцев, П. Ф. Қияткин ва П. Д. Сотниковга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» деган фахрий унвон бериш тўғрисида

Сержун қўйларнинг янги зотли группасини ва сержун ҳам сертивит Ўзбекистон эчкиларининг янги зотини урчитиш соҳасидаги ғоят катта илмий-практик ишлари учун қуйидагиларга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» деган фахрий ном берилсин:

1. Василий Илларионович **Вяльцевга** — Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтининг илмий ходими.

2. Петр Филиппович **Қияткинга** — Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қишлоқ хўжалик институтининг старший илмий ходими.

3. Петр Дмитриевич **Сотниковга** — Ўзбекистон чорвачилик илмий текшириш институтининг илмий ходими.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ж. ИЛҲОМОВА.

Тошкент шаҳри, 1955 йил, 24 февраль.

ҚЎРИҚ ВА БЎЗ ЕРЛАРНИ ЎЗЛАШТИРИШ УЧУН КЕЛМОҚДАЛАР

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш ташаббускорлари группа-группа бўлиб Қозоғистонга, Олтойга, Сибирьга келмоқдалар. Қустанай меҳнаткашлари Ленинградский ва Бауманский совхозларига келаётган москвалиларнинг биринчи отрядини, Гродно, Олмаота комсомолларини тантана блан кутиб олдилар. Белоруссия ёшларининг катта группаси Акмолинскка келди.

Кишинев, Полтава, Новороссийск, Черновци, Брянск, Магнитогорск, Уральскнинг ёш ватанпарварлари қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилаётган районларга жўнаб кетдилар. (ТАСС).

Областимиз меҳнаткашлари сайловларни муносиб совғалар блан кутиб олмоқдалар

* * *

Рационализаторлар ҳиссаси

Олмалиқ шаҳридаги ишлабчиқариш корхоналари комбинатининг мастери ўртоқ Иванов харсонтошлардан йирик блоклар тайёрлаш усулини ишлаб чиқди ва уни амалда қўлланабошлади. Бу таклифнинг ишлабчиқаришга жорий қилиниши қурилишлар учун йирик блоклар тайёрлашни тезлаштирди ҳамда корхонага 20 процентдан ортиқ цемент иқтисод қилиш имконини берди. Шунингдек, ўртоқ Иванов темирбетон конструкциялари ва детальларни тайёрлаш процессларини такомиллаштиришга қаратилган 10 дан ортиқ таклиф киритди. Бу таклифлар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш блан бирга корхонага ҳар йили 100 минг сўм иқтисод қилиш имконини беради.

Шаҳардаги учинчи қурилиш бошқармаси механика мастерскойининг ҳар беш ишчисидан бир киши рационализатор ҳисобланади. Яқинда мастерской бош механиги ўртоқ Цонев экскаваторларни реконструкция қилиш, я'ни ичдан ёнар двигательлар ўрнига электромотор ўрнатиш ҳақида қимматли таклиф киритди. Бу таклиф кўплаб ёқилғи тежаш ҳамда экскаватор бажарган ишнинг таннархини камайтириш имконини беради. Ҳозир шаҳардаги қурилишларда ўртоқ Цонев таклифи бўйича реконструкция қилинган иккита экскаватор ишламоқда. Шу икки экскаваторни реконструкция қилиш натижасида корхона 120 минг сўм фойда қилди.

Шаҳардаги мастерской ишчилари 20 дан ортиқ рационализаторлик таклифларини ишлабчиқаришга жорий этдилар ва давлатнинг 500 минг сўмга яқин маблағини иқтисод қилдилар.

Н. ГОРОДНИЧЕНКО.

Бошқарма коллективининг муваффақияти

Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалик министрлигига қарашли йўл-кўприклар қуриш бошқармасининг коллективи кўча ва тратуарларни асфальтлаштиришга алоҳида аҳамият бермоқда. Бошқарманинг ишчилари, инженер-техник ходимлари 1954 йил давлат планини муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари 11533 квадрат метр жойни асфальтладилар. Механизмлардан унумли фойдаланиш натижасида меҳнат унуми 1953 йилдагига нисбатан 38 процент ошди, қурилиш ишлари таннархи эса 3,8 процент камайтирилди.

Бошқарма коллективи қўлга киритилган бу муваффақиятларни мустаҳкамлаш ва 1955 йилда янада кўпроқ кўча ва тратуарларни асфальтлаштириш мақсадида социалистик мусобақани тобора кенгайтирмоқда. Ишчилар шу йилнинг II кварталида эксплуатацияга топширилиши лозим бўлган тош ва шағалларни майдалаб берадиган машина, парошок тайёрлайдиган тегирмон ва бошқа об'ектлардаги қурилиш ишларини бош инженер ўртоқ В. Яськевич раҳбарлигида муддатидан илгари — 30 январьда битказиб эксплоатацияга топширдилар.

Бу йил 1 миллион 600 минг квадрат метр ҳажмдаги кўча ва тратуарлар асфальтлаштирилади. Бу 1954 йилдагига нисбатан икки баробар кўпдир. Бошқарма коллективи тўрт кун ичида Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг 10 минг квадрат метр ҳажмдаги территориясига асфальт ётқизди.

Коллектив Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларига сайловлар кунини меҳнатда янги муваффақиятлар блан кутиб олмоқда. Мастерлардан А. Замчалов, Я. Егоров, токарь Н. Козин, Т. Авимов каби ўртоқлар кундалик нормаларини 1,5—2 баробар ошириб бажариб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

З. ЭШОНХОНОВА.

ПАХТАДАН ЮҚОРИ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИШ УЧУН ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИЛМОҚДА

Қуйичирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг 7-нчи бўлими ўтган йили 680 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил топширган эди. Бўлим ишчилари советларга сайловлар муносабати блан бошланган социалистик мусобақага қўшилиб чигитни янги, прогрессив усулда экишни ўз вақтида тўғри ташкил қилиш учун қизғин тайёрланмоқдалар. Ҳозир 600 гектар ерга суперфосфат сепилди ва сифатли қилиб ҳайдаб қўйилди. Бўлим ишчилари пахта майдонларини яна 80 гектарга кенгайтирдилар. Бўлимдаги 6 сеялка, 5 «универсал» ремонтдан чиқарилди.

Совхознинг 5-нчи бўлими ўтган йили 250 гектар ердан мўл пахта ҳосили олиб планни 116 процент бажарган эди. Бўлим бу йил пахта майдонини 350 гектарга етказиб, бунда 3 та пахтачилик бригадаси ташкил қилинди. Ҳозир бу бўлимда ҳам 5 «универсал», 5 та пахта териш машинаси, 4 та сеялка ва бошқа тирков машиналари янги усулда ишлаш учун мослаб қайта ускуналанди.

Совхознинг бу бўлимларидаги ишчилар ва механизаторлар 1955 йилда ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш учун астойдил курашмоқдалар.

Д. ТОШХЎЖАЕВ.

---

* * *

Округ сайловолди йиғилишларида

Республикамизнинг пойтахтидаги сайлов округларида меҳнаткашлар депутатликка кўрсатилган кандидатлар блан учрашмоқдалар.

«Ташкенткабель» заводи клубида 25 февральда кўпкишилик сайловолди йиғилиши бўлди. Бу ерда сайловчилар Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига Тошкент-Куйбишев сайлов округидан депутатликка кандидат қилиб кўрсатилган Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари **Амин Эрматович Ниёзов** блан учрашдилар.

Ишончли вакил — республика юстиция министрининг ўринбосари ўртоқ Астафьев депутатликка кандидати кўрсатилган ўртоқ Ниёзовнинг меҳнат соҳасидаги ва ижтимоий-сиёсий фаолияти тўғрисида муфассал сўзлагандан кейин, йиғилишда «Ташкенткабель» заводи электр цехининг старший мастери ўртоқ Маҳкамов, шу заводнинг пресс наладчиги ўртоқ Ануфриев, йўл қурилиш техникумининг студенти ўртоқ Трофимов ва бошқа сайловчилар сўзга чиқдилар. Улар меҳнаткашлар сайлов кунини юксак ватанпарварлик ғайрати ошган бир ваз'иятда кутиб олаётганликларини айтиб, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг сиёсатини қизғин ма'қулладилар.

Йиғилишда ўртоқ Ниёзов сўзга чиқиб, ўзига кўрсатган ишончлари учун сайловчиларга ташаккур билдирди ва бутун кучқувватини халқ иши учун бағишлашини айтди.

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказадиган Пролетар сайлов округининг юзларча меҳнаткашлари 25 февральда ўз кандидатлари Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси **Нуриддин Акрамович Муҳиддинов** блан учрашдилар.

Ишончли вакил «Средажелдорстрой» саккизинчи қурилиш участкаси кадрлар бўлимининг бошлиғи ўртоқ Овчинников, сайловчилардан Светленко, Терехов, Ткач ва бошқа ўртоқлар йиғилишда сўзга чиқиб, округнинг барча меҳнаткашларини коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун овоз беришга чақирдилар.

Ўртоқ Н. А. Муҳиддинов ўзига кўрсатган ишончлари учун сайловчиларга ташаккур билдириб, бу ишончни амалий иш блан оқлашга сўз берди.

Темирйўлчиларнинг маданият саройида Тошкент шаҳар советига сайлов ўтказучи иккита сайлов округи меҳнаткашларининг сайловолди йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу ерда депутатликка кандидат Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси **Шароф Рашидов** ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг партия органлари бўлими мудирининг ўринбосари **Александр Степанович Пономарев** ўз сайловчилари блан учрашдилар.

Йиғилишда сўзга чиққан сайловчилар— Нестеренко, Дрожанов, Иваненко, Егоров ва бошқа ўртоқлар КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми ва СССР Олий Совети Иккинчи сессиясининг қарорларидан илҳомланган совет кишилари социалистик Ватанимизнинг қудратини янада мустаҳкамлаш учун меҳнат соҳасида янгидан-янги муваффақиятлар қозонишга қарор берганликларини айтдилар.

Тошкент шаҳар Сталин районидаги 82-нчи мактабда Тошкент-Сталин сайлов округи бўйича республика Олий Совети депутатлигига кандидати кўрсатилган «Средазгидроэнергострой» қурилиш-монтаж трестининг бошқарувчиси **Леонид Федорович Пожаров** ўз сайловчилари блан учрашди. Йиғилишда сўзга чиққан кишилар депутатликка кандидати кўрсатилган ўртоқ Пожаровнинг совет инженери сифатида республика халқ хўжалигини ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшаётганлигини айтдилар. (ЎзТАГ).

Илғорларнинг ютуғи

Бекобод шаҳридаги Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг меҳнатсевар ишчилари Ўрта Осиёнинг турли саноат марказларига пўлат ва прокат етказиб беришни тобора оширмоқдалар. Заводда февраль ойининг биринчи ярмига белгиланган пўлат ва прокат ишлаб чиқариш графиги ошириб бажарилди. Мартен цехи ишчилари 14 кун ичида 112 эритманинг 82 тасини жадал метод блан эритдилар. Область Советига депутатликка кандидат қилиб рўйхатга олинган илғор пўлат қуючи Б. Мирзаматов 11 эритмадан 10 тасини тезкорлик усули блан эритиб, бошқаларга ўрнак бўлди. А. Жалилов, П. Жиляев, А. Тошпўлатов, Ф. Яруллин ўртоқлар сингари илғор ишчилар ҳам смена нормасини ошириб бажармоқдалар.

А. СИСОЕВ.

Тошкентдаги тўқимачилик саноат машинасозлиги заводининг смена ва бригадалари ўртасида кўплаб сифатли машина ва қўшимча қисмлар ишлаб чиқариш учун мусобақа авж олиб бормоқда. Корхонада январь ойи плани ялпи маҳсулот бўйича 104,5 процент, товар маҳсулот бўйича 105,6 процент бажарилди. Цехлараро мусобақада биринчи ўринда бораётган 5-нчи механика цехи коллективи ойлик графикни 18 процент ошириб бажаришга муваффақ бўлди. Цехнинг А. Исроилов бошлиқ бригадаси смена нормасини доим ошириб бажариш блан бирга маҳсулот сифатини яхшилаш, металл ва электр энергияси тежаш жиҳатидан ҳам бошқаларга намуна бўлмоқда.

М. МИРСОАТОВ.

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини бажаришга ёшларнинг бутун кучини сафарбар қилайлик!

ВЛКСМ Марказий Комитетининг Пленуми

ВЛКСМ Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми «КПСС Марказий Комитети Пленумининг Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида чиқарган қарорини бажаришда комсомол ташкилотларининг иштироки ҳақида»ги масалани муҳокама қилди. Бу масала юзасидан ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ А. Н. Шелепин доклад қилди.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорини ва СССР Олий Совети Иккинчи сессиясининг қарорларини қизғин равишда қўллаб-қувватладилар.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг Пленуми шу нарсани қайд қилиб ўтдики, қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида партиянинг тарихий қарорларини амалга ошириш устида бутун совет халқи блан бирликда комсомоллар ва ёшлар ҳам актив ишламоқдалар. Коммунистик партиянинг чақириғи блан 1954 йилда юз минг кишидан кўпроқ йигит ва қизлар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун жўнаб кетди. Комсомол ташкилотлари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорини бажариб, йигит ва қизлардан 200 мингга яқин кишини чорвачиликда ишлаш учун юбордилар. Бирқанча областьларнинг комсомоллари ва ёшлари жамоат чорвачилиги учун ем-хашак тайёрлаш, маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш ишларида актив қатнашдилар. Саноат корхоналари ва қурилишлардаги ёшлар қишлоқ хўжалигининг заказларини муваффақиятли бажариш учун курашмоқдалар.

Лекин шу блан бир қаторда Пленум қайд қилиб ўтдики, колхозлар, МТСлар, совхозларнинг комсомол ташкилотлари, район, область, ўлка комсомол комитетлари ва иттифоқчи республикаларнинг комсомол Марказий Комитетлари қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун курашда комсомол ташкилотларининг ролини ошириш тўғрисида, қишлоқ ёшларини социалистик мусобақага тортиш, ёшларнинг ташаббусини ва бошлаб берган яхши ишларини ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш зарурлиги тўғрисида КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг берган кўрсатмаларини суст бажармоқдалар. Комсомол ташкилотлари чорва молларининг маҳсулдорлигини ошириш ва сонини кўпайтириш учун курашда партия ва қишлоқ хўжалик органларига тузук ёрдам бермаётирлар, ба'зи ёш чорвадорларнинг, шу жумладан ВЛКСМ а'золарининг ҳам ўз вазифаларига э'тиборсизлик блан қарашлари, иш кўрсаткичлари паст даражада бўлиши сингари фактларга кўпинча э'тибор бермаётирлар. Илғор чорвадорларнинг тажрибалари ёшлар орасида тузук ёйилмаётир.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг Пленуми мамлакатда дон ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш соҳасида КПСС Марказий Комитети Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни партиянинг жанговар топшириқлари деб қабул қилиб, ўз қарорида КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини амалга оширишда актив қатнашишга комсомолларнинг, барча ёшларнинг кучларини сафарбар қилиш комсомол ташкилотларининг биринчи даражадаги вазифаси эканлигини кўрсатиб ўтди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг Пленуми барча комсомол ташкилотларида КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарорларини ўрганишни ташкил этишни, дон ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун курашда қатнашиш ёшларнинг энг муҳим вазифаси эканлигини тушунтиришни тавсия қилди. Меҳнатда, КПСС Марказий Комитети Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни амалга оширишда барча ёшларга ўрнак бўлиш ВЛКСМ а'золарининг бурчидир.

Комсомол ташкилотлари барча қишлоқ ёшларини ҳамма экин майдонларида дон экинларининг ҳосилдорлигини ошириш учун, деҳқончиликнинг юксак маданияти учун, ҳосилнинг нобуд бўлишини йўқотиш учун курашга сафарбар қилишлари лозим. Комсомол ташкилотлари кўнгилли йигит ва қизлар орасидан камида 112 минг кишини танлаб олиб, уларни қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилаётган районларга ишлаш учун яқин фурсат ичида юборишлари лозим.

Мамлакатнинг ҳамма районларида маккажўхори экишни йўлга қўйиш соҳасида КПСС Марказий Комитети Пленуми томонидан қўйилган вазифани амалга оширишда партия ва совет органларига ҳартомонлама ёрдам кўрсатиш, дейилади Пленум қарорида, колхозлар, МТСлар, совхозлардаги комсомол ташкилотларининг, район, область, ўлка комсомол комитетларининг, иттифоқчи республикалар комсомол Марказий Комитетларининг ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг энг жанговар ишларидан биридир. Колхозлар, МТСлар ва совхозларнинг комсомол ташкилотларига колхозларнинг правлениелари ва совхозларнинг раҳбарлари блан келишиб туриб, кўкламги экиш бошлангунча маккажўхори экадиган ёшлар звенолари ташкил этиш; энг яхши ер участкаларини маккажўхори экиш учун ажратишга эришиш; ҳозирдан бошлаб шу участкаларга ўғитларни ташиб олишни ташкил этиш; маккажўхори етиштириш соҳасидаги энг яхши тажрибаларни кенг жорий қилиш тавсия этилди. Сеялкаларни квадрат уялаб экиш учун ўз вақтида қайтадан ускуналаб ва ремонт қилиб қўйиш ғамини ейиш керак. Комсомол ташкилотлари маккажўхорининг ҳамма жойда квадрат уялаб экилишига эришишлари лозим.

Кўкламги экишгача қолган вақт ичида колхоз правлениелари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари блан биргаликда Ёшлар звеноларининг звено бошлиқларига ва а'золарига маккажўхори экиш агротехникасини ўргатишни ташкил этиш зарур. Пленум тўгараклар ташкил этишни, суҳбатлар, лекциялар, докладлар ўтказишни, қишлоқ хўжалик илғорлари ва мутахассислари блан учрашувлар ўтказишни, варақалар, плакатлар нашр этишни, ёшларнинг газеталари ва журналлари саҳифаларида бу тўғрида мақолалар босишни тавсия қилди. Комсомол активлари маккажўхори экиш агротехникасини ўрганишда ўрнак кўрсатишлари лозим.

Область, ўлка комсомол комитетларига, иттифоқчи республикаларнинг комсомол Марказий Комитетларига маккажўхоридан мўл ҳосил етиштиришни жорий қилиш ва маккажўхоридан мўл ҳосил етиштириш учун район комсомол ташкилотлари ва ёшлар звеноларининг мусобақасини ташкил этиш тавсия қилинди.

Комсомол ташкилотлари мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш учун курашда, чорвачилик бинолари ва силос иншоотлари қуришда, чорвачиликда меҳнатни кўп талаб қиладиган ишларни механизациялаштиришда комсомоллар ва ёшларнинг актив иштирок қилишларини та'минлашлари лозим. Комсомолларни ва ёшларни фермаларга юбориш ишларини давом эттириш, яхши тайёргарлиги бўлган комсомолларни колхоз ва совхозларнинг фермалари мудирлигига тавсия этиш зарур.

Пленум комсомол ташкилотларига қишлоқ ёшлари орасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришни, ёшлар орасида зоотехника билимларини пропаганда қилишни авж олдириб юборишни, лекциялар ва докладларни тез-тез ўтказиб туришни, чорвачилик масалаларига доир кинофильмлар кўрсатишни ташкил этишни; ҳарбир чорвачилик фермасида қизил бурчак ташкил этилишига ва шу қизил бурчакда сиёсий адабиётлар ҳамда қишлоқ хўжалик адабиётлари, плакатлар, газеталар, журналлар ва радио бўлишига эришишни таклиф қилди.

ВЛКСМ Марказий Комитети комсомоллар ва ёшларнинг бу соҳада ғайрат ва ташаббус кўрсатишига, янги шонли ишларни бошлаб беришларига, уларнинг бу шонли ишлари КПССС Марказий Комитетининг Пленуми томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажаришда халқимизнинг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлиги остида олиб борадиган ишларига ёрдам беришига, Ватанимиз меҳнаткашларининг фаровонлигини яна ҳам оширишни та'минлашга ишонч билдирди.

Пленум қатнашчилари комсомол ҳужжатларини айирбошлаш тўғрисида ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари ўртоқ В. И. Кочемасовнинг докладини тинглади ва муҳокама қилди. Пленум 1956 йил 1 январьдан 1957 йил 1 январьгача бўлган давр ичида комсомол ҳужжатларини— комсомол билетларини ва учёт карточкаларини айирбошлашни ўтказишга қарор қилди.

Варшавада бўладиган Жаҳон ёшлари ва студентлари V фестивалида совет ёшларининг иштироки ҳақида совет ёшлари антифашист комитетининг раиси ўртоқ С. К. Романовский доклад қилди. Пленум бу масала юзасидан қарор қабул қилди.

Коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг кандидатлари учун якдиллик блан овоз берайлик!

☆ ☆

ПЎЛАТ ҚУЮЧИ МАСТЕР

Хафиз бундан ўн йилча илгари Алапаевск металлургия заводига бориб рус мастерларидан пўлат қуйишни ўрганиб қайтган эди. Хафиз заводга қайтиб келганидан сўнг ўз постида фидокорона ишлади, кундалик нормасини ошириб бажарабошлади.

Партия ва ҳукумат Хафизнинг самарали меҳнати учун уни «Қизил юлдуз» ордени, «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали блан тақдирлади. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми икки марта Фахрий ёрлиқ блан мукофотлади.

Бир группа ўртоқлари блан Свердловск шаҳрига 4 ойлик ўқишга боришларини эшитганида Хафиз жуда хурсанд бўлди. У ўз ўртоқлари блан Свердловскдаги институт ҳузуридаги курсда техника янгиликларидан назарий билим олди, металлургия заводига бориб, илғор ишчиларнинг иш методлари блан танишди, ўрганди. Хафиз ва у блан ўқиган металлурглар 4 ой ичида малакали мастер бўлиб етишдилар.

Заводга қайтгач, Аҳмад Отауллин техника-контроль бўлимининг мастери, Олим Мирзаев ва Хафиз Ғаниевлар мартен цехининг смена мастерлари бўлиб ишлайбошладилар.

Заводнинг мартен цехи коллективи ишда Хафиз ўрганиб қайтган методни қўллаииб катта ютуқларни қўлга киритди. Графикда кўрсатилган 7 соат 30 минут ўрнига 6 соат 20 минутда пўлат қуйишга эришилди. Хафиз Ғаниев пўлат қуйишдаги янги муваффақияти учун олий мукофот — Ленин ордени блан мукофотланди.

Хафиз Ғаниев 1926 йилда Тошкент шаҳрида ишчи оиласида туғилди. У, 1943 йилда Ленин номидаги Ўзбекистон

металлургия заводига ишга киради. Хафиз астойдил ишлаб ва ўқиб бирнеча йил давомида пўлат қуйиш касбини мукаммал эгаллаб олди.

Ўртоқ Ғаниев 1944 йилда КПСС а'золигига қабул қилинди. Ҳозир заводда уни пўлат қуювчиларнинг донгдор мастери деб аташади. У партиянинг XIX с'ездига делегат сифатида қатнашди.

Ишчан коммунист Хафиз Ғаниевни шаҳар меҳнаткашлари бундан тўрт йил муқаддам Ўзбекистон ССР Олий Советига депутат қилиб сайлаган эдилар. У ўз депутатлиги даврида сайловчиларнинг ишончини оқлаш, уларнинг наказларини бажариш йўлида анча ишлар қилди. Депутат Ғаниевнинг актив фаолияти блан металлурглар шаҳарчасидаги катта магистраль кўча тузатилди ва автобуслар қатнови йўлга қўйилди. Нон заводи янги техника блан ускуналанди. шаҳарда қон қуйиш пункти очилди. Меҳнаткашлардан тушган шикоят ва аризаларни тезда ҳал қилишга Ғаниев алоҳида э'тибор беради.

Сайловчилар блан маҳкам алоқада бўлучи депутат, илғор мастер Хафиз Ғаниев шаҳар меҳнаткашлари томонидан бу йил ҳам республика Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатилди. Ўртоқ Ғаниев 92-нчи Бекобод шаҳар сайлов округидан овозга қўйиш учун рўйхатга олинди.

Шу кунларда Хафиз Ғаниев мастерлик қилаётган мартен цехи коллективи сайловолди вахтасида туриб ишламоқда. Улар январь ойи планини ошириб бажариб, қўшимча равишда бирнеча тонна пўлат қуйдилар. Ўртоқ Ғаниев ишлабчиқариш ва депутатлик постида бу йил ҳам сайловчилар ишончини шараф блан оқлайди.

Қ. ТУРДИЕВ,

Бекобод шаҳри.

МЕҲРИБОН ВРАЧ-АКУШЕР

Кечаси кимдир деразани тақиллатди. Ольга Семёновна ҳали уйқини тарк этмаган кўзларини уқалаб, нима гаплигига тушунолмай турарди. Дераза ҳамон тақирларди...

— Буви сизга келишибди,—деди Ольга Семёновнанинг невараси ва бориб эшикни очди. Кечаси соат 4 эди. Бемаҳалда келган кишининг ҳаяжондан бироз ранги оқарган эди. У нафаслари ўпкасига тиқилиб, зўр бериб врачни сўрар эди. Ольга Семёновна бунақанги кечасилари чақириб келишларига ўрганиб қолган. У ана шундай бемаҳал пайтларда ҳам фақатгина Янги йўлга эмас, балки Октябрь, Чиноз, Сирдар'ё районларига ҳам касал кўргани бирнеча марта бориб келган эди.

Ольга Семёновна нари-бери кийимларини кийиб, машинада Сирдар'ёга жўнаб кетди. Орадан бир соатлар чамаси вақт ўтди. Врач-акушер оғир аҳволда ётган аёл ҳузурига етиб борди ва икки кишининг— онанинг ҳамда янги меҳмоннинг ҳаётини сақлаб қолди.

...1907 йилда 16 яшар Ольга Ашхабодда эканлигида медицина ходими йўқлигидан бир она ва янги туғилган боланинг нобуд бўлганини ўз кўзи блан кўрган эди. Ольга ўша кезлардаёқ врач бўлишни кўнглига тугиб қўйди. Лекин у, бу орзусига осонликча эришаолмади. Оиладаги моддий қийинчилик Ольгага ўқишни давом эттиришга йўл қўймади. Темирйўл ишчиси — дадасининг топгани олти жонни боқишга етмас эди.

Фақат бирнеча йил ишлаб ма'лум сўмма пул тўплаганидан кейингина у Тифлис шаҳар акушерлик мактабига кириб ўқиш имконига эга бўлди ва 1912 йилда бу мактабни муваффақиятли тамомлаб чиқди.

Октябрь революцияси Ольга Семёновнага эркин меҳнат қилиш ва ўқиш имкониятини берди. У йигирма йилча Тифлис, Ашхобод, Тошкент касалхоналарида акушер бўлиб ишлади. У, 1932 йилда ишдан ажралмаган ҳолда Самарқанд медицина институтига кириб ўқийди. Институтни тамомлагач, Ольга Куликова Ховос районига ишга юборилади. 1941 йилда эса Янгийўл касалхонасига ишга келади. Бу ерда у олдин хирургия бўлимининг мудири, сўнг туғруқхона бўлимининг бошлиғи бўлиб ишлайди. Куликова хизмат қилаётган касалхонада кўнгилсиз ҳодисалар бўлмайди.

Ўтган йили халқ соғлиғини сақлаш соҳасидаги самарали ишлари учун ўртоқ Куликовага Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач номи берилди.

Ўртоқ Куликова уч марта маҳаллий Совет депутати ва 1951 йилда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати қилиб сайланди. У депутат сифатида ҳам жон куйдириб ишлаб, сайловчилар ишончини шараф блан оқлади. Шунинг учун у бу йил ҳам Янгийўл шаҳар сайлов округидан Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатилди. Шаҳар сайловчилари Ольга Семёновна Куликовага қувана-қувана овоз берадилар.

И. ЮРОВСКАЯ.

Янгийўл шаҳри.

ХАЛҚ ИШОНЧИ

Иброҳимака ўз қизи Азизанинг 1-нчи синфдан яхши ўқиганлиги учун ундан жуда хурсанд бўлган эди. Азиза Иброҳимова Калинин район, Кўктерак қишлоғидаги 12-нчи мактабнинг 10-нчи синфини а'ло баҳолар блан тугатди. Тошкент ўқитувчилар институтини битиргач, Кўктеракдаги 11-нчи мактабга химия-биология ўқитувчиси қилиб тайинланди.

Азиза Иброҳимова мактабга ўқитувчи бўлиб келганида, унинг кўз олдига ўқувчилик кунлари, мактабдошлари, ёшликдан қилган орзусининг амалга ошганлиги келди. У, «ўқувчи эдим, ўқитувчи бўлдим» деб дилидан тез-тез ўтказиб қўяр эди. Азизанинг онаси Муборак Абдураҳмонованинг қувончини айтмайсизми. Унинг бир ўғли Сабир Иброҳимов Ангрен шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимида врач, қизи Бувизаҳро Иброҳимова 12-нчи мактабда ўқитувчи, яна бир ўғли Раҳим Иброҳимов Сталин район тропстанциясининг бош врачи, қизи Хатира Иброҳимова Тошкент медицина институтининг студенти.

Ўртоқ Иброҳимова шу кунларда 7, 8, 9-нчи синфларда химия, биологиядан дарс олиб бормоқда. Билимли, камтарин ўқитувчини ўқувчилар жуда ҳурмат қиладилар.

Тез вақт ичида ўқувчилар, ўқитувчилар коллективи орасида, Кўктерак колхозчилари орасида Азиза Иброҳимова яхши ном блан танилди.

Халқ ўз қизи Азиза Иброҳимовага катта ишонч билдирди. Уни Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига кандидат қилиб кўрсатди.

Ю. ҲАМДАМОВ.

☆

ИШЧАН ХОДИМ

— Мумкинми, Иосиф Ильич?

— Марҳамат, — деди у, лекин кўзини стол устидаги қоғоздан узмади.

— Кечирасиз фикрингизни бўлдим. Мақсадимни телефонда айтишга қийналдим. Киши ҳархил мулоҳазаларга борар экан.

— Сиз саккиз ишчини бошқа цехларга ўтказиб туринг, деб топшириқ берибсиз. Биз ўтган партия мажлисида бу йўлни қаттиқ қоралаган эдик-ку. Ҳатто, Сиз менинг сўзимни қувватлаб Мансуровни танқид қилдингиз. Бизнинг ишимиз бичув цехига узвий боғланган. Бу цех планни бажармаса, бизнинг ҳам ишлабчиқариш программамиз бажарилмай қолади. Тошкент область ижроия комитетида бўлган мажлисда савдо ходимларидан бири бизнинг маҳсулотимиз тўғрисида э'тироз билдирди. Исте'молчиларга манзур бўладиган молларни ҳали кам бераяпмиз. Э'тироз тўғри. Маҳсулотимизни кўпайтириш йўлларини топишимиз керак. Ишчиларни бир цехдан иккинчи цехга вақтинча бўлса ҳам ўтказиш эса бизнинг умумий ишимизга зарба беради.

— Сиз, ўртоқ Исломова, биргина ўз цехингиз тўғрисида ўйлайсиз. Мен ҳамма цех, бутун фабрика тўғрисида қайғураман. Ҳозирча аҳвол шундай чигаллашиб қолди. Моталь, фанковий цехларда иш уюлиб қолди. Хомаш'ё запаси ҳозирча кам, 3 — 4 кундан кейин сизнинг цехингизда иш ҳажми камаяди. Унда нима қиласиз?

— Иосиф Ильич Сизга ўргатгулиги йўқ. Бошқаларга нисбатан Сиз бизнинг цехдаги аҳволни яхши биласиз. Янги хилдаги кийимлар тикишни ўзлаштириш анча қийинчилик туғдиради. Бунинг устига ишчиларнинг бошқа цехга ўтказилиши қандай бўлар экан? Бу ишда менга яқиндан ёрдам беришингизни сўрайман.

Соҳиба Исломова иш устида чиндан ҳам жон куйдиради, партия ташкилоти ва фабрика ма'мурияти олдига ишлабчиқаришга боғлиқ бўлган масалаларни дадиллик блан қўяди ва унинг натижаси учун курашади. Исломова 13 йилдан бери шу соҳада ишлайди. У трикотаж устки ва ички кийимларни бичиш, тикиш, пайпоқ тўқиш ва бошқа бирқанча мураккаб касбларни эгаллаган. 1949 йилдан бери тикув цехининг бошлиғи вазифасида ишламоқда. Бу давр ичида цех кенгайди, янги-янги ускуналар ва тикув машиналари келтирилди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг хиллари кўпайди. Юзлаб кадрлар етиштирилди.

Ўртоқ Исломова фабрика коллективига сезгир, ишчан ходим сифатида танилди. У ўзига, цехдаги ишчи ва хизматчиларга нисбатан талабчан.

1951 йили фабрика коллективи илғор цех бошлиғи Соҳиба Исломовани Тошкент область Советига депутат қилиб сайлади. У, коллективнинг ишончини ишда оқлади. Бу йил унинг кандидатураси учинчи марта область Совети депутатлигига кўрсатилди ва 55-нчи Чкалов сайлов округидан овозга қўйиш учун рўйхатга олинди.

А. ИСҲОҚОВ,

Тошкентдаги пайпоқ — трикотаж фабрикаси.

☆ ☆

Ўзбекистон пойтахти сайлов арафасида

Тошкент шаҳрининг меҳнаткашлари умумхалқ байрами — республика Олий Совети ва маҳаллий Советлар сайлови кунини зўр қувонч ва тантана блан кутиб олмоқдалар. «Ҳамма сайловга!», «Коммунистлар блан партиясизлар халқ блоки кандидатлари учун овоз берайлик!». Мана бу чақириқлар Ўзбекистон пойтахтининг кўчаларига ва майдонларига осиб қўйилган юзларча транспарантларга ёзилган.

27 февральда Тошкент шаҳрининг меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР Олий Советига 41 депутат, область Советига 83 депутат, шаҳар Советига 671 депутат ва район Советларига 1205 депутат сайлашлари керак. Рўйхатга олинган кандидатлар орасида Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари, донгдор ишчилар, кўзга кўринган фан ва маданият арбоблари, Совет Армиясининг жангчилари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари бор.

Бўлиб ўтган йиғилишларда сайловчилар депутатликка кўрсатилган кандидатларни — коммунистлар блан партиясизлар халқ блокининг муносиб вакилларини якдиллик блан қўллаб-қувватлаётганликларини айтдилар.

Шу кунларда Тошкент шаҳри яшариб кетгандай туюлади. Биноларнинг деворларига Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарларининг портретлари, СССР ва ўнолти иттифоқчи республиканинг герблари қўйилган. Бу герблар кўп миллатли Совет давлати халқларининг бузилмас дўстлигини гавдалантиради. Кўкламги енгил шаббада СССР ва Ўзбекистон ССР давлат байроқларини ҳилпиллатиб турипти. Кўпгина бинолар советларга бўлиб ўтган аввалги сайловдан буён ўтган давр ичида мамлакатнинг ва республиканинг ҳаётида юз берган катта ўзгаришларни акс этдирувчи плакатлар ва панноалар блан безатилган. Ёрқин рақамлар оғир индустриянинг ўсганлигини, республика қишлоқ хўжалигининг ва унинг етакчи тормоғи бўлган пахтачиликнинг юксалганлигини, республика халқ хўжалигини янада кенгайтириш соҳасидаги катта перспективаларни яққол кўрсатиб турипти.

Ворошилов номидаги «Ташсельмаш» заводининг клуби байрамдагидай безатилган. Бунда 84-нчи сайлов участкаси жойлашган. Овоз бериладиган хоналарда кабиналар жиҳозланган, сайлов қутилари ўрнатилган. Ҳамма жойда — гуллар, юмшоқ мебель. Сайловчиларнинг дам олиши учун бирнеча хона ажратилган. Буерда газеталар, журналлар ўқиш, радио эшитиш мумкин. Уй-рўзғор ишлари блан шуғулланувчи Мария Дмитриевна Шафрова бошчилигидаги активлар группаси сайловчиларнинг болалари учун хона тайёрламоқда.

Клуб биносида жойлашган агитпункт гавжум. Буерда тўпланган агитаторлар сайловчилар блан бўлган учрашувлари ҳақида ҳикоя қилмоқдалар, ўз таассуротларини сўзлаб бермоқдалар. Улар сайлов округининг меҳнаткашлари депутатликка кўрсатилган кандидатлар учун қувона-қувона овоз беражаклари ҳақида гапирмоқдалар.

Шаҳарнинг ҳамма сайлов участкаларида овоз бериш бошланишига сўнгги тайёргарлик ишлари кўрилмоқда. 27 февральда сайловчиларга маданий хизмат кўрсатишда Тошкент театрлари, маданият саройлари ва клублари кенг қатнашади. Сайловчилар учун 125 концерт бригадаси хизмат кўрсатади. Кўча ва майдонларда оммавий сайиллар бўлади.

Республика пойтахтининг меҳнаткашлари умумхалқ байрамини меҳнат соҳасида янги муваффақиятлар блан кутиб олмоқдалар. Ворошилов номидаги «Ташсельмаш» заводининг коллективи икки ойлик топшириқ ҳисобига кейинги маҳсулотни бериб бўлди. Бу заводнинг кўпгина ишчилари сайловолди меҳнат вахтаси кунларида иш унумини икки-уч нормагача етказдилар. Булар орасида пўлат эритувчи Мажид Рўзматов, тезкор токарьлардан Иосиф Бабицкий ва Сергей Акиншин, фрезерчи Раиса Белаусова, пармаловчи Александра Койко, темирчи Абдураҳим Саидназаровлар бор. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчилари сайлов шарафига олган социалистик мажбуриятларини бажариш учун курашиб, йил бошидан буён пландан ташқари 400 минг метрдан кўпроқ газлама тўқиб, анча миқдорда ип йигириб бердилар. Охунбобоев номидаги пахта тозалаш заводининг ва шаҳардаги бошқа корхоналарнинг коллективлари март ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқарабошладилар. Тошкентнинг мингларча ишчилари қишлоқ хўжалик заказларини муддатидан илгари бажариш учун бораётган курашга катта ҳисса қўшмоқдалар.

Бутун совет халқи блан биргаликда Тошкент меҳнаткашлари ўзларининг бузилмас бирликларини, коммунизм қуриш ишига чексиз садоқатларини сайлов кунида янги куч блан намойиш қиладилар. (ЎзТАГ).

Сайловчилар учун

Ўзбекистон Давлат эстрадаси сайловчиларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида область районларига бирқанча концерт бригадаларини юбормоқда. Ўртоқ Брустини раҳбарлигидаги бригада артистлари яқинда Оҳангарон районида 6 кун туриб, райондаги Куйбишев номли, Каганович номли, Охунбобоев номли ва бошқа колхозларда ҳамда 1-нчи МТСда бўлиб, сайловчиларга катта концерт кўрсатдилар.

Шунингдек, бригада а'золари Оққўрғон районидаги бирқанча колхозларда ҳам бўлдилар. Пахтакорлар концертдан ғоятда мамнун бўлдилар.

БИНОКОРЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ ОЛДИДАН

Типовой проектлаш ишини янги талаблар даражасига кўтарайлик

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати биноларни чидамли, арзон ва фойдаланишга қулай қилиб қуришга алоҳида э'тибор бермоқдалар. 1954 йилда Москвада бўлиб ўтган бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгаши қурилиш ишларининг сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштиришга доир муҳим тадбирларни ишлаб чиқди, ҳамда бинокорлар ва архитекторлар олдига янги вазифалар қўйди.

Халқимизнинг уй-жойларга, маданий ва маиший биноларга эҳтиёжи тобора ортиб бормоқда. Шунинг учун қурилишларда темирбетон ва бетон конструкцияларидан унумли фойдаланиш, бинокорлик ишларини комплекс равишда механизациялаштириш кенг қулоч ёймоқда.

Қурилиш ишларида индустриал методга ўтиш — архитекторлар зиммасига катта ва жиддий вазифаларни юклайди. Эндиликда қурилиш конструкциялари ва детальларини стандартлаштириш, уларнинг типларини камайтириш энг актуал масала бўлиб қолди. Бу масалани эса типовой проектларни кенг қўллаииш орқалигина муваффақият блан ҳал қилиш мумкин. Чунки типовой проектларни қўлланиш — ма'лум стандарт ва ма'лум типдаги қурилиш детальлари ва конструкцияларини кўплаб аввалдан тайёрлаб қўйишни уюштириш ҳамда биноларни одатдагича қуришдан йиғма монтаж қилиш усулига кўчиш имкониятини беради, қурилиш ишларини қисқа муддатларда бажаришга кенг йўл очиб беради. Тажриба шуни кўрсатадики, типовой проект асосида қурилган бино индивидуал проект бўйича қуриладиган биноларга нисбатан 30—40 процент арзон тушади.

Лекин шунга қарамай сўнгги йиллargача республикамизда типовой проектлаш ишларига мутлақо э'тибор берилмай келинди 1946 йили янгитдан ташкил қилинган «Узгоспроект» институтига биринчи марта типовой проектлар тузиш вазифаси топширилди. Институтда 1953 йилгача уй-жойлар, болалар боқчалари, яслилар, клуб ва мактаблар учун бирнеча серияда типовой проектлар ишлаб чиқилди. Айрим проектчи-архитекторлар ва конструкторлар бу соҳада бирмунча ижодий муваффақиятларга эришдилар. Аммо бу ютуқлар блан бирга ишимизда қатор камчиликлар ҳам содир бўлди. Типовой проектлаш ишига етарли э'тибор берилмаганлиги сабабли бу иш блан жуда кам киши шуғулланди. Айрим архитекторлар шу вақтгача қурилиш ишларидаги қолоқ методларга амал қилиб келдилар. Улар ўз лойиҳаларини кустар усул блан қуришга мўлжаллаб туздилар. Шунинг учун институт томонидан тайёрланган проектларнинг кўпи қурилишларни типлаштириш ва стандартлаштиришнинг ҳамма талабларига тўла жавоб бермади. Бу проектларда планлаштириш ва иқтисодий жиҳатдан ҳам анча камчиликлар борлиги аниқланди. Проект авторлари биноларнинг ташқи хашаматига ҳаддан ташқари берилиб кетиб, улардан фойдаланишнинг қулайлиги, уларнинг мумкин қадар арзонга тушиши тўғрисида кам ўйлаганлар. Биноларни ташқи жиҳатдан чиройлик қилиб кўрсатиш учун девор ва конструкциялар эгаллайдиган майдонни, я'ни конструктив майдонни ме'ёридан ошириб юбориш кўпгина проектчиларимизга хос бўлиб қолди. Бу ортиқча харажатлар биноларнинг ташқи нақшлари баҳосининг уйлар қурилишининг умумий баҳосига нисбатан белгиланган нормадан 2—3 ҳисса ошиб кетишига сабабчи бўлди.

1954 йили уй-жой ва маданий-маиший муассасалар қурилиши учун типовой проект ишлаб чиқиш ҳажми анча ортди. «Узгоспроект» институти ҳузурида типовой проектлаш бўлими ташкил қилинди. Бўлим ишига институтнинг етакчи архитектор ва конструкторлари жалб қилинди. Бунинг натижасида 1952—1953 йиллар давомида ҳаммаси бўлиб 4 типда проект ишланган бўлса, ўтган 1954 йили 44 типовой проект тайёрланди. Булар ичида оммавий суратда қуриладиган кўпэтажли уй-жойлар секциясининг серияси, шаҳарда қуриладиган уй-жойлар ва индивидуал участкалар серияси, ҳамда меҳмонхона, ҳаммом, ясли, болалар боқчаси, мактаб, турли муассаса бинолари сериялари бор. 1954 йил проектлар типини ошиши жиҳатидан ҳам, бу проектларда йиғма темирбетон конструкцияларни қўлланишни татбиқ этиш жиҳатидан ҳам тубдан бурилиш йили бўлди. Проектларда зина, перемичка, том каби қисмларни йиғма темирбетондан қуриш кўзда тутилади. Институтда сейсмик (ер қимирлаб турадиган) районларда қуриладиган уй-жойлар учун қўлланиладиган индустриал буюмлар каталоги тайёрлаб чиқарилди.

Типовой проект лойиҳасини тузишда, биз областьдаги бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг ҳали талабга тўла жавоб бералиган даражада маҳсулот ишлаб бериш имкониятига эга эмасликларини, қурилиш ишларидаги айрим камчиликларни ҳисобга олдик Ма'лумки, бизда ҳозирча бинонинг ҳамма қисмларини йиғма темирбетон конструкциялардан ва бетон-блок детальлардан қуриш учун моддий база яратилмаган. Ҳозирча мавжуд имкониятдан, я'ни фундамент, девор, перемичка, зина каби қисмларнигина ишлаб чиқарувчи темирбетон цехлардан фойдаланаётирмиз. Бу аҳволни лойиҳалашда э'тиборга олмай бўлмайди. Шунинг учун ҳам 400 ўқувчи сиғадиган мактаб биносининг дераза, эшиклари устини ва томини ёпиш проекти 4 хил вариантда тузилди. Ўнбир серияли 2—3 қаватли уй-жой биноларининг проекти йиғма элементларининг оғирлиги 2 тоннагача бўлиши, дераза, эшик ва томларни ёпиш учун ишлатиладиган конструкцияларнинг оғирлиги 500 — 700 килограмм бўлиши кўзда тутилган. Чунки бизда камқувватли кўтарма механизмлар кўп, улардан максимал фойдаланиш мақсадида шундай қилинган. Бу айниқса шаҳар чеккасидаги районлар учун қулайдир.

Ўзбекистон давлат лойиҳалаш институти ходимлари ишлаб чиқарган типовой проектларнинг энг яхши нусхалари фақат республикамизда эмас, балки бутун Ўрта Осиё республикаларида кенг қўлланилмоқда. Сўнгги йиллар ичида институт Ўрта Осиёнинг турли шаҳар ва қишлоқларига 26 минг нусха типовой проект лойиҳалари тарқатди. Бу — типовой проектларнинг қурилишда кенг қўлланилабошлаганидан далолат беради.

Аммо, ҳозир ҳам архитекторларимиз ва конструкторларимиз томонидан чиқарилаётган типовой проектларнинг айримлари юксак талабларга жавоб бермайди Ба'зи лойиҳаловчилар бинодан фойдаланишнинг қулайлиги ва маблағ тежаш масалаларига кам э'тибор бераётирлар. Ваҳоланки, бу энг муҳим шартдир. 400 ўқувчи учун қуриладиган мактабнинг ва 25 ўринли меҳмонхонанинг типовой проектларида юқоридаги камчиликлар мавжуд. Архитектор ўртоқ Дмитриев ишлаган 2 қаватли район ижроия комитети ва район партия комитети биносининг типовой проектида конструктивимизга, я'ни ташқи безакка берилиб кетиб, ортиқча харажатга йўл қўйган. Бу проект бўйича қуриладиган бинога бирнеча ўн минг сўмлик қурилиш материаллари ва ишчи кучи ортиқча сарф қилинади.

Айрим архитекторлар декоратив безакдорликка маҳлиё бўлиб кетиб, давлатнинг кўпдан-кўп маблағларини бекорга сарфланишига сра ачинмаётирлар. «Биз, — деган эди Н. С. Хрушчев бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгашида,—биноларнинг ҳусндор бўлишига қарши эмасмиз, балки ортиқча безакларга қаршимиз. Бутун иншоотнинг яхши пропорцияли бўлишига, дераза ва эшиклардаги бўш ўринларнинг яхши пропорцияли бўлишига, балконларни усталик блан жойлаштириш, облицовка қиладиган материалларнинг рангли ва фактурасидан тўғри фойдаланишга, йирик блокли ва йирик панельли қурилишда девор детальлари ҳамда конструкцияларини тўғри аниқлашга эришиш йўли блан биноларнинг фасадларини чиройли ва жозибали қилиш керак». Афсуски, «Узгоспроект» институтида ҳозир ҳам мана шу асосий талабни тушуниб етмаган, давр блан қадам-бақадам бораолмаётган архитекторлар йўқ эмас. Улардан ба'зилари «миллий» форма деб эшик ва деразаларнинг тепасини ёйсимон қилишни, жимжимадор орнаментлар, бежама соябонлар, майда ўймакорлик блан ишланган қошли устунлар ишлатишни яхши кўрадилар. Улар бу ҳаракатнинг қурилишда индустриал методга ўтиш проблемаси блан мос келмай қолганлигини англамаётирлар, улар формага керагидан ортиқ баҳо бериб, мазмунни, я'ни бинони тез темп блан қуриш ва ундан фойдаланишга қулай бўлишини унутиб қўяётирлар. Мана шундай «миллий» формани қўлланиб ишланган 25 кишилик меҳмонхона типовой проекти бўйича ҳарбир квадрат метр майдоннинг нархи асосий вариантдагисидан 8 процент ошиб кетган.

Бинокорларнинг Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаати асосида биз бўлимдаги ҳамма типовой проектларни қайта кўриб чиқабошладик. П. Мерпорт, А. Ковалёв, А. Эркабоев каби архитектор ўртоқларнинг яқинда ишлаб чиққан 2—3 қаватли уй-жой бинолари проектининг сериясида қурилиш таннархини проектда белгиланганидан яна анча камайтириш мумкин эканлиги аниқланди. Бу проектларнинг фасадидаги ортиқча декоратив хашамдорликни камайтириш ва айвон конструкциясини соддалаштириш туфайлигина қурилиш таннархини ўрта ҳисоб блан 4—5 процент арзонлаштириш мумкин экан. Бу типдаги проектнинг қурилишда жуда кенг қўлланилишини назарга олинса, шу 4—5 процент арзонлаштиришнинг ўзи ҳар йили давлатнинг миллионлаб маблағини тежаб қолиши мумкин.

Бу йил ҳарқачонгидан ҳам кўп типовой проект ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Уларни ишлашда ҳозирги замон архитектурасининг янги ва юксак талабларига ҳамда индустриал конструкцияларни кенг қўлланишга асосий э'тибор бериш талаб қилинади. Айниқса, биринчи марта синаш учун чиқарилаётган 5 этажлик каркаспанельли уй-жой биносини лойиҳалашда янги талабларга асосланиш лозим. Бу йили тайёрланадиган типовой проектларимизда йирик ковакли ва бошқа хил енгил бетонлардан қилинган каттакатта девор блокларини, йириклаштирилган керамик архитектура детальларини кўпроқ қўлланишни кўзда тутмоқдамиз. Жумладан, етакчи архитектор А. Бобохонов инженерлардан Т. Мансуров ва В Иванов ўртоқлар блан ҳамкорликда девори йирик блоклардан қуриладиган, дераза ва эшик устилари йирик панельлар блан ёпиладиган бинонинг типовой проектини ишламоқда. Архитектор И. Мерпорт ва инженер Воинов бир группа ёш архитектор ва инженерлар блан биргаликда 4 этажли уй-жой биносининг типовой проектини тузаётирлар. А. Петросов, Н. Тўхтахўжаева, А. Якунина ўртоқлар каби бир группа архитекторлар болалар боқчалари ва яслиларнинг турли типдаги лойиҳаси устида ишлаётирлар.

Индустриал методда қурилиши мўлжалланган биноларни берилган типовой проект асосида қуриш учун бинокорлар ўз ишларини қайта қуришлари керак. Бунда уларга архитекторлар, конструкторлар яқиндан ёрдам бермасалар, бинокорлар бу муҳим вазифани кўнгилдагидек бажараолмайдилар. Шу мақсадда институтдан бирнеча мутахассис ходимлар қурилиш участкаларига юборилди. Масалан, Тошкент, Олмалиқ, Чирчиқ шаҳарларидаги қурилиш трестларига бирнеча группа лойиҳаловчилар юборилди.

Яқинда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги архитектура ишлари Бош бошқармасида республика лойиҳалаш ташкилотларининг бош инженерлари ва директорлари кенгаши ўтказилди. Бу кенгашда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Иншоот институти (директори ўртоқ Т. Ўрозбоев), Ўрта Осиё политехника институти, Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари министрлигининг Марказий илмий-текшириш лабораторияси (бош инженери ўртоқ Коган) республика лойиҳалаш ташкилотларига жуда кам амалий ёрдам бераётганликлари қаттиқ қораланди. Қурилишда йиғма темирбетон конструкцияларни оммавий қўлланишга ўтиш масаласи асосий масала бўлиб турган бир пайтда, бу соҳага доир қатор муҳим назарий масалаларнинг ҳал қилинмай келаётганлиги, бу ишни пайсалга солинаётганлиги чидаб бўлмайдиган ҳолдир. Бу камчиликни тугатиш учун лойиҳаловчилар, қурувчилар, бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчилар ва илмий-текшириш институтларининг ходимлари ўртасидаги ҳамкорликни ҳарқачонгидан ҳам мустаҳкамлаш, биргаликда астойдил ишга киришиш талаб қилинади.

И. ШАХСУВАРОВ,

«Узгоспроект» институти типовой проект бўлимининг бошлиғи.

Қорамолларни қўлда боқиш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан чақирилган республика кенгаши қатнашчиларининг Ўзбекистон ССРдаги барча колхозчиларга, совхоз, МТС ходимларига ва қишлоқ хўжалик мутахассисларига

МУРОЖААТИ

Қимматли ўртоқлар!

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати совет давлатининг қудратини ошириш ва халқнинг доимо ўсиб бораётган моддий ҳамда маданий эҳтиёжларини максимал даражада қондириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар.

Оғир индустрияни узлуксиз равишда ўстириб бориш асосида енгил, озиқ-овқат саноати ва унинг бошқа тармоқлари ривожланмоқда, шу асосда мамлакатимизда халқ исте'моли буюмларини мўл-кўл қилиш учун қишлоқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини кескин суратда юксалтиришдан иборат буюк иш амалга оширилмоқда.

КПСС МК сентябрь Пленуми колхозлар ва совхозлар олдига, қишлоқ хўжалигининг ҳамма ходимлари олдига чорвачиликнинг маҳсулдорлигини кескин равишда ошириш, чорва моллари сонини тез сур'атлар блан кўпайтириш, уларнинг наслдорлигини яхшилаш ва яқин йиллар ичида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтиришга эришиш вазифасини қўйди.

Мамлакатимиз меҳнаткашларининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини қондиришда сут чорвачилиги катта аҳамиятга эгадир.

Республикамизнинг колхозлари чорвачиликни ривожлантиришда давлатдан ғоят катта ёрдам олдилар. Жайдари чорва молларининг сифатини яхшилаш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун колхозларга мамлакатимизда етиштирилган юқори маҳсулот берадиган наслдор қора моллар келтирилмоқда.

Республикамизда қорамолларнинг маҳаллий табиий шароитга кўниккан, яхши сут маҳсулоти берадиган ва сутида жири кўп бўлган Бушуев зотли қимматли насли етиштирилди. Жайдари наслан бўлган бошқа сигирлар ҳам анча яхши сифатларга эгадир. Бу сигирлар чидамлилиги, касалликларга бардош бериши ва бизнинг иқлим шароитимизга яхши кўникканлиги блан фарқ қилади. Қўлда боқишни ва сут соғишни яхши ташкил қилганда улар сут маҳсулотини кескин суратда оширадилар ва жири жуда кўп бўлган 1500 килограммдан кўпроқ сут берадилар.

Республикамизда наслдор моллар урчитиш блан шуғулланаётган ўнларча колхоз фермалари, шу жумладан Янгийўл районидаги Сталин номли ва Калинин районидаги Сталин номли, Мирзачўл районидаги «Октябрь», Сирдар'ё районидаги «XVIII партконференция», Наманган районидаги «Сталинград», Олтинкўл районидаги «Коминтерн» ва Калинин номли, Қува районидаги «Саноат», Охунбобоев районидаги Хрушчев номли колхозларда йирик фермалар ташкил қилинди.

3-нчи «Вревский», 4-нчи «Вревский» наслдор моллар совхозлари, Бушуев номли совхоз ва бошқалар юқори маҳсулот берадиган наслдор чорва молларни урчитаётган катта хўжаликлардир.

Республиканинг илғор колхоз ва совхозлари Партия ва Ҳукуматнинг кўрсатмаларига амал қилиб, совет Мичурин фани муваффақиятларидан фойдаланиб, кейинги йилларда чорва молларни яхшилашда ва уларнинг сут маҳсулотини оширишда ба'зи натижаларга эришдилар.

Оржоникидзе районининг колхозлари ўтган йили сигирлар сонини 50,9 процент кўпайтирдилар ва ҳарбир сигирдан ўрта ҳисобда 1.215 килограмм сут соғиб олиб, бир йил ичида сутни 486 килограмм кўпайтирдилар.

Калинин районининг колхозлари сигирлар сонини 17 процент кўпайтирдилар, ҳарбир сигирдан соғиб олинган ўртача сут 1225 килограммни ташкил қилди, я'ни 1953 йилдагидан 490 килограмм кўп бўлди.

Янгийўл районидаги 2-нчи МТС хизмат қилаётган зонадаги ҳамма колхозларда 1954 йилда сут соғиб олиш ҳарбир сигир бошига 671 килограммдан 1200 килограммгача кўпайди, Свердлов номли колхозда 1150 килограммдан 1700 килограммгача ортди.

4-нчи «Вревский» совхози 1954 йилда ҳарбир сигирдан ўрта ҳисобда 4790 килограммдан, Сталин номидаги 8-нчи совхоз 4184 килограммдан, «Совой» пахтачилик совхози 3052 килограммдан сут соғиб олди.

Янгийўл районидаги Сталин номли колхоз 1954 йилда 123 сигирнинг ҳарбиридан 3167 килограммдан сут соғиб олди.

Калинин районидаги Сталин номли, Оржоникидзе районидаги Навоий номли ва Сталин номли колхозлар йил мобайнида ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 2000 килограммдан сут соғиб олдилар.

Тошкент қишлоқ районидаги Ленин номли, Ўртачиқчир районидаги «Ленинизм», Янгийўл районидаги Свердлов номли, Калинин районидаги Ворошилов номли ва «Шарқ ҳақиқати» колхозлари ҳарбир сигирдан ўрта ҳисобда 1500 — 2000 килограммгача сут соғиб олдилар.

Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозида 1954 йилда 105 бош Бушуев зотли сигирнинг ҳарбиридан ўрта ҳисобда 1885 килограммдан сут соғиб олинди, Сирдар'ё районидаги «XVIII партконференция» колхозида ҳарбир сигирдан 1256 килограммдан, Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институти «Красний Водопад» экспериментал базасининг тажриба группасида 2610 килограммдан сут соғиб олинди.

Фақат наслдор сигирлардангина эмас, балки жайдари сигирларни яхши боқаётган фермаларда ҳам сигирларнинг сут маҳсулоти кўпайди.

Илғор сут соғувчилар сигирларнинг маҳсулдорлигини оширишда янада юксакроқ кўрсаткичларга эришдилар.

Янгийўл районидаги Свердлов номли колхознинг сут соғувчиси ўртоқ Ксения Толмачёва ўзига бириктириб қўйилган 12 сигирнинг ҳарбиридан ўрта ҳисобда 4390 килограммдан сут соғиб олди.

Қорасув районидаги Ленин номли колхознинг сут соғувчиси ўртоқ С. Умарова ҳарбир сигирдан ўрта ҳисобда 3777 килограммдан сут соғиб олди. Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг сут соғувчиси ўртоқ Ях'ёева ҳарбир сигирдан 3704 килограммдан сут соғиб олди.

Калинин районидаги Сталин номли колхознинг сут соғувчиси ўртоқ Мухитова ўзига бириктириб қўйган 10 сигирнинг ҳар биридан 3412 килограммдан сут соғиб олди.

Қорасув районидаги Жданов номли колхознинг сут соғувчиси Добровольская, Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг сут соғувчилари Исақова, Расулева ва Юсупова, Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг сут соғувчиси Иногомова, Тошкент қишлоқ районидаги Ленин номли колхознинг сут соғувчиси Риҳсиева, Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхознинг сут соғувчилари Сахобиддинова ва Абдураҳмонова ўртоқлар ҳарбир сигирдан 2000 килограммдан зиёд сут соғиб олдилар.

Республикамизда сут, гўшт ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни йилдан-йилга кўпайтириб бораётган илғор колхозлар ва совхозлар шу асосда бу муваффақиятларга эришдиларки, улар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини оширишни сут чорвачилигини ривожлантириш блан боғлаб олиб бормоқдалар, хўжаликни олиб боришда янги прогрессив усулларни жорий қилмоқдалар, фан муваффақиятларидан ва илғор тажрибадан кенг фойдаланмоқдалар. **Соғин сигирларнинг маҳсулдорлигини тез оширишни та'минлайдиган ана шундай прогрессив усул — сигирларни қўлда боқишга кўчиришдир.**

Илғор хўжаликлар ва энг яхши сут соғувчилар асосан мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш, хашаки лавлаги, маккажўхори, жўхори ва бошқа силос экинлари майдонларини кенгайтириш, беда ҳосилини ошириш ва сифатини яхшилаш, сигирларни қўлда боқишни яхшилаш, сигирларни боқиш учун ёзда кўк бедадан ва қиш фаслида ширали хашаклардан кенг фойдаланиш натижасида, сигирларни ва ғунożинларни бузоқлашга тайёрлашда, сигирларни соғишда зоотехника қоидаларини тўғри жорий қилиш ва бузоқларни эмизмай боқиб ўстириш усулига ўтиш йўли блан сут соғиб олишни ана шундай кўпайтиришга эришдилар.

Янгийўл районидаги Сталин номли колхозда (раиси ўртоқ Ортиқов) ҳар йили 1500 гектардан кўпроқ пахта майдонидан 35 центнердан зиёд пахта ҳосили олинмоқда, шу блан бирга чорвачилик ҳам муваффақиятли ривожланмоқда, колхознинг ва колхозчиларнинг даромадлари ўсмоқда. Бу колхоз ўтган йили чорвачиликнинг ўзидангина 1 миллион 300 минг сўм даромад олди.

Қува районидаги «Саноат» (раиси ўртоқ Обидов), Наманган районидаги «Сталинград» (раиси ўртоқ Ғаффоров) Калинин районидаги Сталин номли (раиси ўртоқ Мирзаев) колхозлар ва бошқа кўпгина қишлоқ хўжалик артеллари ҳам жамоат хўжаликларидан яхши даромад олдилар.

Бу колхозларнинг ва уларнинг раҳбарларининг ишидаги энг қимматли нарса шуки, улар илғор, прогрессив усулларни ва методларни чорвачиликка дадиллик блан жорий қилмоқдалар.

Уларнинг намунаси — чорвачиликни ривожлантиришга қунт блан, меҳр-муҳаббат блан чинакам киришганда бизнинг колхозларимиз қанчалик катта имкониятларга эга эканликларини яққол кўрсатади.

Броқ, шуни айтиш зарурки, бизда ҳали пахтадан юқори ҳосил олиш соҳасида анча яхши ишлаётган ҳолда, чорвачилик блан ва айниқса сут хўжалигини ривожлантириш блан чинакам шуғулланишни истамаётган колхоз раҳбарлари анчагина бор. Масалан, Гулистон районидаги Молотов номли колхоз раиси Назаров, Верхне волинск районидаги Карл Маркс номли колхоз раиси Шералиев, Марҳамат районидаги Свердлов номли колхоз раиси Тожибоев, Балиқчи районидаги Маленков номли колхоз раиси Йўлдошев, Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозининг раиси Мирзаахмедов, Бувайда районидаги Молотов номли колхоз раиси Раҳмонов, Охунбобоев районидаги Ленин номли колхоз раиси Тўхтаназаров, Денов районидаги «8 Март» колхозининг раиси Қулов, Жарқўрғон районидаги «Социализм» колхозининг раиси Тилаков, Шуманай районидаги Ленин номли колхоз раиси Абдуллаев, Қипчоқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси Жодигиров ва бошқа ўртоқлар ана шундай раҳбарлар жумласидандир. Улар чорвачиликка бепарво қарамоқдалар, мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш блан яхши шуғулланмаётирлар ва сигирларни қўлда боқишга ўтиш юзасидан тегишли тадбирларни кўрмаётирлар.

Биз мана бу колхоз раҳбарлари ва бошқа шундай раҳбарларнинг чорвачиликка бу хилда муносабатда бўлаётганликларини мутлақо нотўғри деб ҳисоблаймиз.

Худди пахтачилик хўжалиги шароитида, бизнинг шароитимизда сигирлардан ва бошқа хил чорва молларидан юқори маҳсулот олиш учун ҳамма имкониятлар мавжуддир. Катта-катта беда ва бошқа ем-хашак экинлари майдонларининг, айниқса ширали хашаклар майдонларининг мавжуд бўлиши (суғориладиган хўжалик шароитида бу экинлардан йилига икки марта ҳосил олиш мумкин) колхозларнинг контрактация бўйича пахта эвазига кунжара, шелуха ва ғалла олишлари мустаҳкам, юқори колорияли ем-хашак базаси вужудга келтириш имкониятини беради.

Колхозларнинг бўлинмас фондлари счётларида катта пул маблағлари мавжуд бўлиши тезда ва зарур ҳажмда яхши жиҳозланган фермалар ва молхоналар қуриш, чорвачиликда кўп меҳнат талаб қиладиган процессларни механизациялашнинг энг янги воситаларини кенг қўллаш имкониятини беради.

Лекин ана шу имкониятлардан амалда фойдаланмоқ учун ҳамма колхозларнинг раҳбарлари илғорлардан ўрнак олиб, чорвачилик масалалари блан яқиндан шуғулланишлари, бу ишга бошчилик қилишлари, чорвачилик соҳасида ўзлари зарур билимларни эгаллаб олишлари ва бошқа колхозчиларнинг ўқишини ташкил қилишлари, зоотехника фанининг энг янги муваффақиятларини ва илғор тажрибани кунт блан жорий қилишлари керак.

Ҳарбир ишдагидек чорвачиликда ҳам муваффақиятни кишилар, кадрлар, уларнинг ўз вазифаларига халоллик, муҳаббат блан муносабатда бўлишлари ва ишнинг кўзини билишлари, ўз меҳнатининг самараларидан чуқур манфаатдор бўлишлари ҳал қилади. Илғор колхозларда чорвачилик фермалари ўз ишини билган доимий кадрлар блан тўла та'минланган, меҳнатга ҳақ тўлашда ишбай ва қўшимча ҳақ тўлаш принципи оғишмай қўлланилмоқда, ҳарбир хўжалик сингари чорвачиликни ҳам пухта ўйлаб тузилган план асосида олиб борилмоқда, чорвачилик маҳсулотининг даромади ва харожати устидан контроль ўрнатилган, пул авансларн ўз вақтида берилиб туради, колхозларнинг правлениелари ва партия ташкилотлари чорвадорларнинг эҳтиёжлари ҳақида ҳар куни ғамхўрлик қилиб турмоқдалар.

Илғор колхоз ва совхозларда мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирилганлиги натижасида кўп сут соғиб олинди.

Янгийўл районидаги Сталин номли колхозда 1954 йилда беда майдони 245 гектардан 326 гектаргача, Калинин районидаги Ворошилов номли колхозда 180 гектардан 215 гектаргача кўпайди, гектаридан олинган ҳосил 85 центнердан 100 центнергача ортди, хашаки илдиз мевалар ҳосили 260 центнердан 380 центнергача кўпайди. Генерал Раҳимов номли колхозда икки йил мобайнида беда майдони кенгайиши блан бир қаторда беда ҳосили гектарига 78 центнердан 100 центнергача ошди. Комсомол районидаги «Комсомол» колхозида силос қилинадиган маккажўхори экинларидан 450 центнер кўкпоя, дон олиш учун экилган ерларда гектаридан 50 центнердан дон ҳосили олинди.

Чорва молларнинг наслдорлигини яхшилаш ҳам сигирларнинг сут маҳсулотини оширади.

Бинобарин жайдари молларни зотли буқалардан қочириш йўли блан уларнинг наслини ва маҳсулдорлик сифатини яхшилаш соҳасида наслчилик ишларини кучайтириш зарур. Биз жайдари молларнинг қимматли сифатларини сақлаб қолган ҳолда, уларнинг сут маҳсулотини ва тирик вазнини оширмоғимиз керак.

Ҳозирги вақтда бизда ҳамма колхозларда жайдари сигирларни наслдор сигирлар блан бирданига алмаштириш имконияти йўқ.

Шу муносабат блан бизнинг вазифамиз шундан иборатки, чорва молларнинг наслдорлигини яхшилаш блан бирга жайдари сигирлардан мумкин қадар кўпроқ сут соғиб олиш керак. Биз 1955 йилдаёқ сут соғиб олишни 1954 йилдагига нисбатан ҳарбир бош сигирга ўрта ҳисобда камида 500 килограмм кўпайтиришимиз лозим.

Буни та'минлаш учун ҳамма колхозларда сигирларни қўлда боқишга ўтишга дарҳол киришиш, қиш фаслида уларни боқишни яхшилаш; ёз даврида сигирларни кўк ўт блан тўла та'минлашни ва қишда етарли силос запаслари, шунингдек бошқа ширали ва дағал хашаклар запаси жамғариб қўйишни кўзда тутиб, ем-хашак экинларини ўз вақтида экиш; сигирларни боқишни ва сут соғишни ҳамма чоралар блан яхшилаш, сут соғувчиларга сигир соғишнинг илғор методларини оммавий равишда ўргатишни ташкил қилиш зарур.

Илғор колхозлардан намуна олиб, бузоқларни эмизмай боқиб ўстириш усулини кенг қўллаш, бузоқларга сут ичиришни ва уларни боқишни яхшилаш зарур.

Республиканинг МТСлари бу муҳим ишда чорвачиликни олиб боришнинг маданиятини юксалтиришда, мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтиришда ва шу асосда чорва молларнинг маҳсулдорлигини оширишда ташкилотчи бўлмоқлари лозим. Машина-трактор станциялари чорвачилик ишларидаги аҳвол учун тўла жавобгар бўлмоқлари керак.

Биз, кенгаш қатнашчилари, соғин сигирларнинг маҳсулдорлиги соҳасидаги аҳволни муҳокама қилиб, сут соғиб олишда ва аҳолини сут маҳсулотлари блан та'минлашда Ўзбекистоннинг бундан буён ҳам орқада қолиб келишини чидаб бўлмайдиган ҳол деб ҳисоблаймиз.

Бизнинг кечиктириб бўлмайдиган вазифамиз шундан иборатки, 1955 йилда планда белгиланганидан кам сут соғиб олган битта ҳам колхоз ва совхоз бўлмасин. Бунинг учун қуйидаги тадбирлар амалга оширилиши лозим. Биз Ўзбекистоннинг барча колхозчиларини, совхоз, МТС ходимларини ва қишлоқ хўжалик мутахассисларини ана шунга чақирамиз.

1. Ҳарбир колхоз ва совхозда ем-хашак етиштиришни кўпайтириш ва ем-хашак ба'засини мустаҳкамлаш юзасидан дарҳол тегишли чоралар кўрилсин, беда, суғориладиган ва баҳорикор ерларда силос учун, кўкпоя ва дон олиш учун маккажўхори ва жўхори, хашаки лавлаги, торвуз ва бошқа ем-хашак экинлари экишга пухта тайёргарлик кўрилсин ва экиш ўз вақтида ўтказилсин. Бунинг учун ҳарбир колхоз ва совхозда ем-хашак тайёрлаш юзасидан доимий бригадалар тузилсин.

2. 1955 йилда ҳамма колхозларда фермалар ҳузурида ем-хашак алмашлаб экиш майдонлари барпо этилсин.

3. Бедапояларни парвариш қилиш қат'ий равишда яхшилансин, 1955 йилда эски бедапоялар камида тўрт марта ва бу йил экилган бедапоялар икки марта ўриб олинсин, токи гектаридан камида 60—70 центнер хашак ўриб олинсин.

4. Агротехника тадбирлари комплексини амалга ошириш, квадрат-уялаб экишни ва машиналар блан ишлашни жорий қилиш асосида силос учун гектаридан камида 450—600 центнер маккажўхори ва жўхори, баҳорикор ерларда 120—150 центнер хашаки торвуз ҳосили олинсин.

5. Ем-хашак етиштиришни кўпайтириш мақсадида баҳорикор ерларга ем-хашак экинлари экиш, шунингдек суғориладиган ерларда маккажўхори ва жўхорини такрорий экиш қўлланилсин, токи бу экинлардан йил мобайнида икки марта ҳосил олинсин.

6. Ҳарбир колхоз ва совхозда 1955 йилда ҳарбир сигир учун камида 5—6 тонна силос бостирилсин.

7. 1955 йилда МТС ва машина—чорвачилик станцияларининг кучи блан колхозларда камида 800 минг гектар ерда комплекс равишда беда ўриб олиш ва чорвачилик фермаларидаги кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни максимал даражада механизациялаш та'минлансин.

Биз ҳамма колхоз ва совхоз раҳбарларини, МТС директорларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини 1955 йилда силос учун, кўкпоя ва дон олиш учун маккажўхори ва жўхори экишни кенг жорий қилишга, бу экинлардан юқори ҳосил олишни та'минлашга чақирамиз.

Инженерлар, техниклар ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш соҳасида ишлаётган бошқа ходимлар пичан ўриш машиналарини ва асбобларини ўз вақтида ҳамда юқори сифатли ремонт қилишни та'минлашлари ва сут-товар фермаларидаги кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялашда колхозларга ҳамма йўллар блан ёрдам кўрсатишлари лозим.

Биз республиканинг саноат корхоналари ходимларига мурожаат қилиб, уларни молларни автомат равишда суғориш, электр блан сут соғиш, ем-хашакни молга едириш учун тайёрлаш, сув чиқариш, ферма ичидаги транспорт учун етишмаётган ускуналарни ишлабчиқариш ва агрегатларни монтаж қилиш йўли блан сут-товар фермаларидаги кўп меҳнат талаб қиладиган процессларни механизациялаш ишида колхозларга шартнома асосларида амалий ёрдам кўрсатишга чақирамиз.

8. Сут маҳсулотини кескин суратда ошириш мақсадида мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш асосида республиканинг колхозларида 1955 йилда 100 минг сигир қўлда боқишга кўчирилсин, 1956 йилда ҳамма колхозларда сигирлар тўла равишда қўлда боқишга кўчирилиб бўлсин.

Ҳамма колхозларда бузоқларни эмизмай ўстириш методига ўтиш ҳам шу муддат ичида амалга оширилсин.

Биз МТС директорларини ва колхоз раисларини, МТС ва колхоз зоотехникларини, агрономларни ва ветеринария ходимларини, сут-товар фермаларининг барча ходимларини ҳамма жойда сигирларни қўлда боқишга кўчиришни дарҳол уюштиришга ва бу йил ҳарбир сигирдан камида 800 килограммдан сут соғиб олишга эришишга чақирамиз.

Сигирларни, айниқса бузоқлаган сигирларни ва ғунажинларни боқишни яхшилаш ишларини ҳозирданоқ кучайтириб юбориш керак. Соғин сигирлар бутун ёз давомида кўк ўт блан ва қишда ширали хашаклар блан мўл-кўл та'минлансин.

Биз зоотехникларни, сут соғувчиларни ва бузоқ боқувчиларни молларни боқишда айниқса ғамхўрлик қилишга, сигирларни боқиш ва парвариш қилишни яхшилашга, ҳарбир сигирдан сут соғиб олишни оширишга, бузоқларни эмизмай боқиш методини дадиллик блан жорий қилишга чақирамиз, Бу метод бузоқларнинг дуркун ва соғлом бўлиб ўсишини та'минлайди.

Фермаларда кун тартиби жорий қилиш ва унга қаттиқ риоя қилиш, молларни муайян соатларда овқатлантириш, суғориш, соғиш ва прогулка қилдириш керак.

Биз МТС ва колхоз бухгалтерларини ҳамда зоотехникларини, ревизия комиссияларининг раисларини фермаларда сутнинг даромади ва харожатларини ҳисобга олишни йўлга қўйиш тадбирларини кўришга чақирамиз.

Колхоз правлениелари, МТС ва совхоз раҳбарлари, колхоз ва совхоз чорвачилик фермаларида доимий кадрларни мустаҳкамлашни та'минлашлари, сутчилик-товар фермалари мудирларини танлашга алоҳида э'тибор беришлари, бу ишга хотин-қизларни дадиллик блан кўтаришлари лозим. 1955—1956 йиллар мобайнида ҳамма сут-товар фермалари мудирлари сут соғувчилар, молбоқарлар ва бузоқ боқарлар сигирларни овқатлантириш, парвариш қилиш ва соғишнинг илғор усулларига ўргатилсин, бу иш бевосита илғор колхоз ва совхозларнинг фермаларида ўтказилсин.

Чорвачилик фермаларида меҳнатни ташкил қилиш яхшилансин, чорвачалик ходимларига пул авансларн ва молларнинг маҳсулдорлигини оширганликлари ҳамда уларни тўла-тўкис сақлаганликлари учун қўшимча ҳақ ўз вақтида берилсин.

9. 1955 йилда чорвачилик бинолари ва силос иншоотлари қуриш кенгайтириб юборилсин, қурилишда маҳаллий бинокорлик материаллари кенг фойдаланилсин.

Ҳарбир колхозда доимий қурилиш бригадалари тузилсин ва колхозчиларни бинокорлик касбларига ўргатилсин.

Соғин сигирларнинг, шунингдек бутун чорвачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш ишида машина-трактор станциялари ғоят катта роль ўйнайди. Агар МТС ходимлари чорвачиликка ҳозирги вақтгача бўлганидек бундан буён ҳам бепарво қарайдиган бўлсалар, қишлоқ хўжалигининг бу муҳим тармоғини тез юксалтириб бўлмайди.

Биз МТС раҳбарлари ва ходимларига мурожаат қилиб, чорвачиликни юксалтириш учун ўз жавобгарликларини оширишга, чорвачилик маданиятини ва механизацияни юксалтиришга бошчилик қилишга ва бу ишда колхозларга ёрдам беришга чақирамиз.

МТС хизмат қилаётган колхозларда далачиликни ривожлантириш планлари бажарилиши блан бирқаторда чорвачиликни юксалтириш юзасидан берилган ҳамма топшириқлар муваффақиятли бажарилган тақдирдагина МТСнинг ишини яхши деб ҳисоблаш мумкин.

Биз сут-товар фермаларининг ходимларини, сут соғувчиларни, мол боқарларни, бузоқ боқарларни, қишлоқ хўжалик мутахассисларини, колхоз, совхоз ва МТС раҳбарларини ҳарбир колхоз ва совхозда мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш учун, сигирларни қўлда боқишга ўтиш учун, уларни боқишни яхшилаш учун сигирларнинг сут маҳсулотини ошириш учун, бузоқларни эмизмай ўстиришдан иборат тўғри методни жорий қилиш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кучайтириб юборишга чақирамиз.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан Партия ва Ҳукумат томонидан қўйилган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун бутун куч-қувватимизни сарфлаймиз шу блан аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига ҳамда саноатнинг хомаш'ёга бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини та'минлаш ишига ўз ҳиссамизни қўшамиз.

Бу Мурожаат қорамолларни қўлда боқиш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан чақирилган республика кенгаши қатнашчилари томонидан 1955 йил 18 январьда муҳокама қилиниб, қабул қилинган.

Илғор сут соғучи ва бузоқ боқарларнинг область кенгаши

Яқинда Калинин районидаги Ворошилов номли колхозда область колхозларидаги сут-товар фермаларининг, наслчилик совхозларининг сут соғучи, бузоқ боқувчиларнинг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарори асосида областимиз колхозларида жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва сут маҳсулотини кўпайтириш вазифалари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. Бу масала ҳақида доклад қилган Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Қ. Маҳкамова, областимизнинг бирқанча районларидаги айрим илғор колхозлар пахтачилик ва деҳқончиликнинг барча соҳаларини зўр бериб ривожлантириш блан бирга жамоат чорвачилиги, айниқса сигирчиликни ривожлантиришда ҳам катта ютуқларга эришаётганликларини айтди. Масалан, Янгийўл районидаги Сталин номли ва Свердлов номли, Калинин районидаги Сталин номли ва Ворошилов номли, Оржоникидзе районидаги Сталин номли, Қорасув районидаги Ленин номли, Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозлари, 3, 4 ва 10-нчи наслчилик совхозлари сигирчиликни ривожлантириш ва сут маҳсулотини оширишда катта муваффақиятларга эришдилар. Ўтган йил область бўйича ҳарбир сигирдан ўрта ҳисобда 507 литрдан сут соғиб олинган ҳолда бу колхозлар 1800—2000 литрдан кўп сут соғиб олганлар. Айрим сут соғувчилар янада юксак кўрсаткичларга эга бўлганлар. Янгийўл районидаги Сталин номли колхознинг сут соғучиси ўртоқ Фотима Ях'ёева ўзига бириктирилган ҳарбир сигирдан 3704 литрдан, шу райондаги Свердлов номли колхознинг сут соғувчиси ўртоқ Ксения Тольмачева ўз тарбиясидаги ҳарбир сигирдан 4390 литрдан сут соғиб олган.

Сут-товар фермаларининг ишларини тўғри уюштирган колхозларда бузоқлар ҳам яхши ўсмоқда. Сирдар'ё районидаги «XVIII партконференция» колхозининг бузоқ боқувчиси ўртоқ Забур Исумбетова бузоқларнинг тирик вазнини суткасига 800 граммдан ўстиришга эришган. Илғор сут-товар фермаларида олти ойлик зотли бузоқларнинг тирик вазни 135—140 килограммга, жайдари бузоқлариники эса 98—102 килограммга етган.

Илғор колхозларимизнинг сигирчиликни ривожлантиришдаги катта ютуқлари шуки, улар сигирларни қўлда боқишга кўчирганлар, мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтирмоқдалар, зоотехника қоидаларига амал қилиб сигирларни йил бўйи серсув ва кўк хашаклар блан та'минламоқдалар, бузоқларни эмизмасдан боқмоқдалар.

Броқ областимиздаги кўпгина колхозлар сигирчиликни ривожлантиришга етарлик э'тибор бермай келаётирлар. Айниқса Пискент, Бўка, Бекобод районларида сигирчилик мутлақо қониқарсиз аҳволда. Бу районларда сигирлар сони ўсмаётир, зоти яхшиланмаётир, сут маҳсулоти кам. Бекобод районидаги «Социализм», Бўка районидаги «Коммунизм», Пискент районидаги Охунбобоев номли колхозларда 1954 йилда ҳарбир сигирдан 100 литрдан ҳам кам сут олинган.

КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларида кўрсатилган вазифаларни муваффақият блан бажаришимиз учун чорвачилик соҳасидаги барча камчиликларни тезда тугатишимиз керак. 1955 — 1960 йиллар мобайнида ҳар 100 гектар ер ҳисобига 35—50 центнердан сут, 8—12 центнердан гўшт олишимиз лозим. Бу вазифани бажариш учун ҳамма имкониятлар бор.

1955 йилда колхозларда қорамоллар сонини 77900 дан 85000 бошга, сигирлар сонини 18689 дан 22500га етказилиши, область бўйича ҳарбир сигирдан ўрта ҳисобда камида 800 литрдан сут соғилиши керак. Бунинг учун, бор имкониятлардан фойдаланиб сигирларни оғилга кўчириш лозим. Областьдаги сигирларнинг 80 процентини жайдари сигирлар ташкил қилади. Илғорлар тажрибасидан фойдаланиб жайдари сигирни серсут қилиш тадбирларини амалга ошириш керак. Бунинг учун зоотехника қоидаларини тўғри қўлланиш лозим. Шу блан бирга жайдари сигирлар зотини ҳам яхшилаш зарур.

Сигирчиликни ривожлантиришда сут соғучи, мол боқувчилар катта роль ўйнайди. Уларнинг меҳнатини тўғри уюштириш, рағбатлантириш иш малакасини, маданий ва моддий даражасини ошириш керак.

Кенгашда Қорасув районидаги Жданов номли колхоз сут соғучиси З. Добровольская, Калинин районидаги Ворошилов номли колхознинг сут соғучиси Б. Исҳоқова, Сталин номли колхознинг сут соғучиси Н. Абдуллаева ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб ўз тажрибаларини айтиб бердилар.

Ўзбекистон КП область комитетининг биринчи секретари ўртоқ Алимов, Ўзбекистон ССР Олий Совети президиумининг секретари ўртоқ Илҳомовалар ҳам музокарага қатнашдилар.

Ўртоқ Илҳомова энг яхши сут соғучи ва бузоқ боқувчиларга Ўзбекистон ССР Олий Совети президиумининг қимматли мукофотларини топширди.

Йиғилиш охирида областимиз колхоз ва совхозларидаги сут соғучи, бузоқ боқучиларга ва бутун чорвачилик ходимларига қарата мурожаат қабул қилинди.

Йиғилиш қатнашчилари Ворошилов номли колхознинг сут-товар фермасига бориб унинг ишлари блан танишдилар.

Қишлоқ хўжалик адабиётлари нашр этиш ишларини яхшилаш керак

Китоб нашр этиш ғоят мас'улиятли ишдир. Шунинг учун ҳам Партия ва Ҳукумат бу масалага алоҳида э'тибор бермоқдалар, бадиий, сиёсий, илмий, техник ва илмий-оммабоп адабиётлар блан бирга қишлоқ хўжалик адабиётлари нашр этиш ишини кенг қўламда йўлга қўйиш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Ана шу мақсадлар учун ҳар йили кўплаб маблағ ажратилмоқда.

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти Партия ва Ҳукуматимизнинг бундай катта ғамхўрликларига жавобан мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиб, ўтган йили китоб нашр этиш соҳасида қатор тадбирларни амалга оширди, қишлоқ хўжалигига доир адабиётлар, плакатлар, шиор ва жанговар варақалар, агрозоотехника курслари учун қўлланма ва дарсликлар чиқаришда аввалги йиллардагига нисбатан анчагина ютуқларга эришди.

Броқ, Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти юқоридаги каби ба'зибир муваффақиятлар блан бирга, ўтган йили қишлоқ хўжалигига доир адабиётлар нашр этиш ишида жиддий камчиликларга ҳам йўл қўйди — белгиланган план тўла бажарилмай қолди. Нашр этилиши лозим бўлган 115 номдаги қишлоқ хўжалиги адабиётидан фақат 68 номдагисигина босмадан чиқарилди. Планда кўрсатилган 50 га яқин қўлланма ва брошюра эса нашр этилмай қолиб кетди.

Қишлоқ хўжалиги адабиётларини нашр этиш ишида бундай аҳволнинг содир бўлишига асосий сабаб шуки, нашриёт ҳам, хусусан, унинг қишлоқ хўжалик бўлими (мудири ўртоқ С. Шарофидинов) ҳам, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги қишлоқ хўжалик ва фан пропагандаси Бош бошқармасининг раҳбарлари ҳам бу муҳим ишга жиддий э'тибор бермадилар. Улар тузилган планнинг сўзсиз бажарилиши учун қат'ий курашмадилар, авторлар блан ишлаш, улар учун консультациялар уюштириш масаласига бепарволик блан қарадилар. Қўлёзмаларнинг ўз муддатида тайёрланиши ва нашрга топширилиши тўғрисида жонкуярлик қилмадилар, ишни пала-партиш олиб бордилар, ҳатто ба'зи брошюра ва қўлланмалар мундарижасининг тўлақонли, назарий ва практик жиҳатдан юксак савияда бўлишини та'минламадилар, авторлар блан ҳамкорликда ишлаб, уларга илмий жиҳатдан ёрдам бермадилар. Бунинг натижасида, айниқса Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги қишлоқ хўжалик ва фан пропагандаси Бош бошқармасининг айби блан 9 брошюра ва қўлланма брак қилинди, 24 брошюра ва агротехника курслари учун тайёрланган бирнеча дарслик 3—4 ой кечикиб топширилганлиги сабабли нашр этилмай қолди.

Бунинг устига, нашриёт қишлоқ хўжалик бўлими ходимларининг бепарволигидан «Колхоз раислари учун справочник» китобининг қўлёзмаси ўз вақтида нашрга тайёрланмади. Ваҳоланки, 45 босма листдан иборат бу китоб қишлоқ хўжалик артеллари раҳбарлари учун зарур қўлланма эди.

Буерда шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, давлат нашриёти фаолиятида нашр этилмай қолаётган китобларни пландан-планга кўчириш ҳоллари содир бўлмоқда. Шу блан бирга, республикамиздаги кўпсонли илмий ходим ва практикларни ўз теварагига уюштириш, уларни маҳаллий материаллар асосида оммабоп брошюралар яратишга рағбатлантириш ўрнига, кўпроқ таржимага зўр берилмоқда. Республика қишлоқ хўжалигининг муҳим тармоқларидан бири бўлган жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва уни механизациялаштиришда, қишлоқ хўжалик экинларини, айниқса ғўзани парвариш қилишда кўп меҳнат талаб этиладиган ишларни комплекс машиналаштиришда тўпланган бой тажрибаларни ёрқин акс этдирадиган ва кенг оммалаштирадиган оммабоп брошюралар чиқариш деярлик унутилмоқда. Ўтган йили чорвачилик масалаларига таaллуқли атиги 6 брошюра ва бир дарслик нашр этилганлиги ана шундан далолат беради. Буни қишлоқ хўжалик адабиётлари нашр этиш бўйича янги йил учун тузилган планда ҳам аниқ кўриш мумкин.

Нашриёт 1955 йилда жам'и 114 номда қишлоқ хўжалигига доир адабиётларни босмадан чиқариши керак. Шундан 19 тасини агрозоотехника курслари ҳамда қишлоқ хўжалиги техникумлари учун мўлжалланган дарсликлар, 50 га яқинини қишлоқ хўжалигининг барча соҳалари бўйича тўпланган бой тажрибаларни оммалаштиришга бағишланган брошюралар, 40 тасини ирригация, ўрмончилик ва агрономияга доир адабиётлар, 5 тасини қишлоқ хўжалиги ишларини машиналаштириш тўғрисидаги китоблар ташкил этади. Планда кўзда тутилган бу адабиётларнинг фақат 11 тасигина чорвачиликка доир дарслик ва брошюралардир. Мазкур миқдорни етарли деб бўлмайди, албатта.

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарорида жамоат чорвачилигини ривожлантириш, унинг маҳсулдорлигини тобора оширишнинг муҳим тадбирлари аниқ белгиланди. Унда энг яхши колхозлар, МТСлар ва совхозларнинг чорвачиликни ривожлантиришдаги илғор тажрибалари ва муваффақиятларини ҳамда фаннинг бу соҳадаги ютуқларини пропаганда қилиш ишларини яхшилаш зарурлиги алоҳида та'кидланди. Шунингдек, зоотехника масалаларига, ем-хашак етиштириш ва чорвачиликни механизациялаш масалаларига доир китобларни ва қўлланмаларни, мамлакатнинг турли районларидаги колхозлар ва совхозларнинг конкрет шароитларини ҳисобга олиб, чорвачиликни ривожлантиришнинг илғор тажрибалари тўғрисида оммабоп брошюраларни, плакатларни кўплаб чиқариш ҳақида конкрет кўрсатмалар берилди.

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти олдида турган асосий вазифа—КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қароридан ўзи учун тезда тегишли хулоса чиқариб олишдан, қишлоқ хўжалик бўлими бўйича тузилган янги йил планини қайта кўриб чиқиб, қишлоқ хўжалиги, айниқса чорвачиликка доир адабиётлар ва плакатлар нашр этиш ишини ҳарқачонгидан кўра яхшилаш ҳамда унинг савиясини ҳозирги юксак талаблар даражасига кўтаришдан иборатдир. Бунда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги қишлоқ хўжалик ва фан пропагандаси Бош бошқармасининг фаолиятини кучайтириш, унинг ўз зиммасига юклатилган вазифага нисбатан мас'улиятини ошириш муҳим аҳамиятга эгадир.

Ш. ТОҲИРОВ,
С. КАРАМАТОВ.

Колхозда ҳисобот сайлов йиғилиши

... Раис ҳисобот докладига тайёрланаётган кезларда КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарори э'лон қилиниб қолди. У, докладни ёзабошлашдан олдин қарорни ўқиб чиқмоқчи бўлди.

Раис қарорни зўр э'тибор блан ўқир экан, қуйидаги жумлаларни икки-уч марта такрорлади: **«Коммунистик партия ва Совет Ҳукумати яқин йиллар ичида чорвачиликни ривожлантиришни аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига ва саноатнинг хомаш'ёга ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришга имкон берадиган даражага етказишни ўз олдиларига вазифа қилиб қўймоқдалар.**

Бу вазифани ҳал қилмоқ учун чорвачиликнинг асосий маҳсулотларини етиштириш яқин беш-олти йил ичида икки баравар ва икки баравардан зиёдроқ кўпайтирилиши лозим».

... Икки баравар ва икки баравардан зиёдроқ, — раис ёнида бирор киши борлек овоз чиқариб ўқиди,—биз чорвачилик маҳсулотини икки баравардан зиёдроқ ва уч баравардан ҳам кўпроқ оширишимиз керак, бу қўлимиздан келади!

Чорвачилик—пахтачиликни ривожлантиришнинг муҳим базаси

Раис докладни ёзишга киришганда ҳам, у кўпроқ чорвачилик тўғрисида фикр юритди, чорва моллари сонини кўпайтириш, айниқса уларнинг маҳсулдорлигини ошириш ҳақида муфассал ёзмоққа қарор қилди.

Ҳисобот-сайлов йиғилиши очиқ деб э'лон қилинди ва сўз раисга берилди.

— Ўртоқлар, — у шундай деди-ю, кенг клубда елкама-елка ўлтирган кишиларга кўз югуртди. Саратон қуёшининг иссиғида маржон-маржон тер тўкиб кетмон урган йигит ва қизлар, пахтазорнинг азаматлари—механизаторлар, ғўзанинг танасини яйратувчи сувчилар, яйловдаги чўпонлар, фермадаги сут соғувчилар, боғдаги кексалар, узоқни яқин қилучи шоферлар, эркатойларни тарбияловчи боқчадаги опалар ҳамма, ҳамма шу ерда, раисга тикилиб турарди.

— Ўртоқлар, Партия ва Ҳукуматимиз биздан кўпроқ чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришни талаб қилмоқдалар,—у сўзида давом этди,—колхозимизда қилинаётган иш шу талабга жавоб бераоладими? Менимча жавоб беролмайди...

— Сигирларимиз минг литрдан ошириб сут бераётган бўлса ҳам кам эканда— кимдир ёнидаги кишига шивирлади, — ахир илгари бир сигирдан бешюз-олтиюз литрдан сут олганимизда ҳечким бирнима демасиди-ю, раисимизнинг гапига тушинаолмай қолдим, оғайни...

— Хўжаликка бир томонлама қараш, я'ни пахтачиликдан бошқасини тан олмаслик, бизнинг энг катта хатомиз эди,— сўзларди раис, — айтишларинг мумкин, раис гапни нега чорвачиликдан бошлади деб...

Ҳалиги киши ёнидаги шеригига ма'ноли қараш қилди. Унинг кўнглидан «раис менинг сўзимни эшитдимикан...», деган фикр ўтган эди.

— Чорвачиликни ривожлантирмай туриб, пахта ҳосилини муттасил ошириб бўлмаслиги сизларга ма'лум,—нотиқнинг сўзини колхозчилар э'тибор блан тинглардилар,—мана сизларга бир мисол: урушдан кейинги йилларда чорвамиз ҳам кам эди, пахтадан ҳам ҳозиргига нисбатан бирмунча паст ҳосил олардик. Уч-тўрт йилдан бери колхозда сигирчилик, чўчқачилик, қўйчилик анчагина ривожлантирилабошланди. Шунга қараб пахта ҳосили ҳам ошди, бултур 33,5 центнердан пахта олдик.

Раис чорванинг чиқиндиси ғўзани боқиши, пахтанинг чиқиндиси эса молларни боқиши тўғрисида гапириб берди. У, чорвачиликни ривожлантириш учун ем-хашак базаси бўлиши, я'ни беда майдони кенгайтирилиши кераклигини тушунтирди. Бедазор кўпайса ер унумдорлиги ошади. Бедапоя ўрнидаги пахтазордан мўл ҳосил олиниши ҳарбир деҳқонга ма'лум эканлигини баён этди.

Колхознинг 2—3 минг литр сут берадиган сигирлари, семиз чўчқалари, сертухум товуқлари борлиги ма'лум бўлди. Раис ана шуларнинг сонини кўпайтириш, сифатини яхшилаш ҳозирги кундаги асосий вазифа эканлигини алоҳида уқдирди. «Чорвачилик бизнинг сердаромад хўжалигимиз бўлиши керак», деди у.

Аравани баравар тортмаётганлар

Раис гапни пахтачиликка кўчирганда ўтирганлар бир қўзғалиб олишди. Чунки, ҳосил йил сайин оширилаётган бўлса ҳам, лекин тўрт йилдан бери план тўлмаётгани учун ҳамманинг кўнгли ғаш эди.

—Ўнбитта бригададан иккитаси планни бажарибди, бу биз учун уят,—раис қизишиб сўзларди, — Мирзачўл колхозларидагига нисбатан имконият бизда катта, одам кўп, МТС ёнимизда... сал кам еттиюз гектар пахта майдонига эгамиз, ахир давлат ана шу майдонни ишлаш учун ўндан ортиқ трактор бериб қўйибди. План тўлмаётганлигининг сабаби қаерда?

— Бунинг сабаби шундаки, барча ишларни кечикиб ёки сифатсиз ўтказаётирмиз, — раис ўз саволига ўзи жавоб берди, — ерни тўлиқ шудгор қилолмаймиз— чигит экиш кечикади, чигит текис униб чиқмайди — кўчат мўлжалдагидан кам бўлади, қўшимча чигит экамиз—ғўза эрта-кечки бўлиб қолади. Буларни қўяверинг, суғоришга келганда ютқазамиз — кўсак тўлишаётганда юқоридан сув келмай қолади. Бу камчиликларга яна шуни қўшиш керакки, ҳашоратга қарши кураш ёмон уюштирилади, бир қисм ҳосилимиз ёшлигида, энди етилаётганда ҳашоратта ем бўлиб кетади...

— Кеч кузга бориб, қор тагида қолиб кетишчи... Залдан овоз эшитилди.

— Собир тоға тўғри луқма ташлаяпдилар, — раис у овозни таниб тасдиқлади ва сўзида давом этди,—ишга ҳамма бирдек ёпишмаса, ўн киши ишласа-ю тўрт киши чойхонада дўпписини яримта қилиб кўк чойни пуфлаб ичиб ўтираберса, қиров тушгунча ҳам ҳосилимизни йиғиштириб ололмаймиз, тўғрисини айтиш керак, ҳар йили шундай бўлаяпти...

Бу ерда очиқроқ айтиш керак, Ғани Халилов бригадаси ҳосилни ошириш ўрнига, пастга қараб кетаяпти. Ўртоқ Халилов бўлса баҳорда ва'дани катта қиладию, кузга борганда икки қўлини кўкрагига қўйиб узур сўрайди, келгуси йилда бажармай қўймаймиз, деб яна ва'да беради. Бизга ўнта ва'дабоздан, иккита ишчан киши афзал!

Пахта ҳосилининг бир қисми кеч кузгача қолиб, нобуд бўлишига яна нима сабаб...

— Пиловчидан ройикорчилар, ишёқмасларнинг кўплигида... — Аёл кишининг овози залда жаранглаб кетди.

— Ҳа ана балли, Қумрихон гапнинг пўст калласини айтди, — раис давом этди, — ўтган йили юзга яқин колхозчи меҳнат минимумини бажармабди, нима биз уларга иш топиб беролмасмидик?! Топиб берардик!

— Меҳнат минимумини бажармаётганлар кимлар, — раис минбар устидаги қоғозларни титкилаб улар орасидан бир варақни тортиб олди ва залдагиларга кўрсатди, — афсуски, правление а'золарининг, активларимизнинг хотинлари, қариндош уруғлари. Шу ерда ўтирган бригадирлар, завхоз ёки завгар айтсинлар-чи, уларнинг хотинлари нечтадан меҳнат куни ишлаганикин. Иши ёмоннинг тили гапга келмайди, улар бирнима дейиш уёқда турсин, хижолатдан қизаришаяпти.

Агар ҳамма аравани баравар тортганда эди, уч процент пахтамиз ерда қолиб кетмас эди, планни тўлдирган колхозлар қаторида бўлардик. Пахта учун кураш қишлоғимиздаги ёшу-қарининг жонажон иши. Бу йил белни маҳкам боғлаб ишлайлик!

Раис нимани унитди?

Анча вақтгача давом этган савол-жавобдан кейин музокаралар бошланди. Сўзга чиққанлар: «ютуқ ўзимизники, камчиликларни очиб ташлаш...» принципига асосландилар. Бригадир Ўғилой Норматова правлениени бўшангликда айблади.

— Ўртоқ Маннонов талабчан эмас, — у сўзни шундай бошлади,—кўпинча ҳавойи гапларга ишониб, хотиржам бўлиб юраверадилар. Бригадир Ғани Халилов қилинмаган ишни бажарилди, дейишга ўрганиб қолган. У раисни баҳорда, ёзда кўнглини тўқ қилаверади-ю кузга борганда, «аттанг, бу йил ҳам чатоқ бўлди», деб раис олдида бош эгиб ўтиради. Ғани акага ўхшаган кўз бўямачилар тўғрисида раисимиз гапирмади, уларнинг сирини бу ерда рўйирост очиб ташлаш керак эди.

— Ўғилойопамлар жуда тўғри айтдилар, — бригада бошлиғи Қумри Рўзиметова ҳаяжон блан сўзларди,—колхозимизнинг айрим раҳбарлари озгина ютуқ кўриндими дарров ҳовлиқиб қолади, кўзига муваффақият нури тушиб, катта-катта камчиликни кўрмай қўяди. Ғўзаси яхши бригада ерида парвона бўлувчилар кўп-ку, ёрдамга муҳтож бригадаларда раис ҳам, парторг ҳам, ҳосилот ҳам кам кўринади.

Раисимиз, ўз докладида колхознинг анча пули четдан келиб пахта терган ёрдамчиларга сарф бўлди, деди. Бу тўғри. Ахир йил бўйи меҳнат қиламиз, мўл ҳосил етиштирамиз, йиғиштириб олишга келганда ишга бир кишидек ёпишмайсиз, шаҳарли ўртоқларимизни ҳам безовта қиламиз. Бу масаланинг иккинчи томони. Асосий камчилик қаерда денг, пахта териш машинасига панжа орасидан қарашда. Тилда машина тарафдоримиз, дилда эса у далага ораламаса деймиз... Мана, ишнинг лекини қаерда.

Раис шу тўғрида бирор гап айтмади, бу, машинанинг қадрига етмаслик эмасми?!

— Еримиз «Қизил Ўзбекистон» колхози далаларига туташ, бунинг устига биз қулоқ бошидамиз. Аммо ҳосилга келганда улардан орқада қолаяпмиз. Мен у ерли ўртоқларим блан сўзлашганимда, ҳамавақт лол қоламан... Ҳозирги вақтда пахтадан кам ҳосил олганнинг гапи ҳам ўрнига ўтмайди. Қўшнимиздан паст ҳосил олишимизга яна шу нарса сабаб бўлаётирки, бизда эркаклар ёзда иссиқ деб, теримда бел оғрийди деб, далада кам кўринади, қизлар, хотинлар кетманда, йигитлар хирмонда, биз бунга барҳам беришимиз керак.

Раис ҳарбир меҳнат кунига 11 сўмдан пул, салкам уч килограммдан ғалла тақсимланди, деб айтди. Агар пахтамизнинг бир қисми ерда қолмаганда эди, ҳосилни совуқ тушгунча йиғиштириб олганимизда эди, даромад бундан ҳам кўп, иш бошқача бўларди.

Планни тўлдирмай уятли бўлиб қолиш ҳам шунчалар бўлар. Камроқ махтанайликда, яхшироқ ишлайлик. Менинг бригадам бултур гектаридан 37 центнердан пахта топширди, бу йил мўлжалимиз 42 центнердан. Ҳозир шунга яраша ҳаракат қилаяпмиз.

* * *

Колхозчиларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишида раис тўғрисида ва правлениенинг бошқа а'золари тўғрисида танқидий фикрлар, фойдали маслаҳатлар, дўстона кўрсатмалар кўп бўлди.

Раис қолоқ бригадирларни келиштириб танқид қилди, уларнинг камчилигини очиб ташлади. Колхозчилар чиқиб раисни танқид қилдилар.

Колхоз раиси Назрулла Маннонов яна колхозга раҳбар қилиб сайланди. У, сўнгги сўзида мўл ҳосил етиштириш соҳасида астойдил ишлашга колхозчиларни ишонтирди. Колхозчилар раиснинг сўзини ма'қулладилар ва улар ҳам астойдил, бел боғлаб меҳнат қилишга ва'да қилдилар.

Ҳисобот-сайлов йиғилишидан кейин далада иш кучайиб кетди. Ёш қизлар ва йигитлар, аёллар, мўйсафидлар баҳор нафаси келиб турган далада янгича ғайрат блан меҳнат қилаётганларини кўриб қувонасиз, азамат тракторларнинг ҳайқириб ишлаётганлиги бу йилги муваффақиятларнинг гарови эканлиги сезилиб турипти. Пахтакорлар механизаторларга, механизаторлар пахтакорларга ишониб ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар. Икки ўртадаги ҳамкорлик зўр муваффақиятлар блан якунланишига ҳеч шубҳа йўқ.

С. МАҲКАМОВ,
Ш. КУЗАНБОЕВ,
Оржоникидзе районидаги Сталин номли колхоз.

Суратда: колхоз раиси, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати **Назрулла Маннонов** (чапда) бир йиллик иш тўғрисида колхозчиларнинг умумий йиғилишида ҳисоб бермоқда.

Н. Меломед фотоси.

Мўл ҳосил тараддуди

Яқинда Сирдарё районидаги Охунбобоев номли колхозда йиллик ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Колхоз а'золари 1954 йилда 1150 гектар ерга чигит экиб, 1953 йилдагига нисбатан 800 тонна ортиқ пахта топширдилар ва 3 миллион сўм ортиқ даромад олдилар. Уларнинг ҳар меҳнат кунларига 19 сўм 60 тийиндан пул, 3 килограммдан ғалла тақсимланди. Т. Назаров, О. Соатов, Э Жуманов ўртоқлар бошлиқ юқори ҳосилли бригадаларда ҳар меҳнат кунига 23 — 26 сўмдан пул тақсимланди. Бу бригада а'золари бу йил ўтган йилдагига нисбатан ҳар гектаридан 3 — 5 центнердан ортиқ ҳосил олиш учун астойдил курашаётирлар. Улар барча пахта майдонларини ўғитлаб, сифатли ҳайдаб қўйдилар.

Колхознинг ватанпарвар а'золари 1955 йилда пахтачиликни янада ривожлантиришда янги, прогрессив усулни кенг қўлланиб, ҳосилни ошириш учун оширилган мажбурият олдилар. Колхозда ер ҳайдаш тугалланай деб қолди. Колхозчилар астойдил меҳнат қилиб 1200 тонна минерал ва маҳаллий ўғит тайёрладилар. Ўғитларни ташишда аравакашлардан С. Отақўзиев, Б. Ил'ёсов каби ўртоқлар кунлик нормаларини 2 — 3 ҳисса ошириб бажармоқдалар.

Об-ҳавонинг яхши келиши натижасида колхоз а'золари ирригация-мелиорация ишларини ҳам қизитиб юбордилар. Улар барча дала ишларини тез кунда тамомлаб, кўкламги экиш кампаниясини уюшқоқлик блан кутиб олиш учун астойдил курашаётирлар.

С. ХУДАЙБЕРГАНОВ.

ҲИНДИ-ХИТОЙДА ФРАНЦИЯ — АМЕРИКА ЗИДДИЯТЛАРИ КЕСКИНЛАШМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 24 февраль. (ТАСС). Америка матбуотининг кейинги хабарлари Ҳинди-Хитойда Франция — Америка зиддиятларининг кескинлашиб бораётганлигини кўрсатади. «Ньюсуик» журналида босилган мақолада, АҚШ блан Франция «Ҳинди-Хитойдаги сиёсат масаласида бирбирлари блан жуда ҳам ёқа бўғишиб қолдилаб», дейилади.

Мақоладан ма'лум бўлишича, Вьетнам Демократик Республикасидаги турли Француз корхоналари хўжайинларининг Вьетнам Демократик Республикасининг қонуний манфаатларини ҳисобга олиб иш олиб боришга интилаётганликлари АҚШ давлат департаментида алоҳида норозилик туғилишига сабаб бўлган, чунки мазкур корхоналарнинг эгалари шу корхоналарни биргаликда бошқариш тўғрисида музокаралар бошлаганлар.

«Ўтган ҳафта Қўшма Штатлар, деб ёзади журнал, Франция ҳукуматига кескин нота топшириб, Американинг сабри тугади ва французларнинг қизиллар блан олиб бораётган музокаралари Жанубий Вьетнам бош министри Нго Динь Дьем позициясига жиддий путур етказди, деб огоҳлантирди». Журналнинг ёзишига қараганда, АҚШнинг бундай аралашувига «ҳам кескин жавоб берилган. Париж, Ҳинди-Хитойда Француз манфаатларини сақлаб қолиш қат'ий равишда белгиланган сиёсатдир, деб айтган».

Шу нарса характерлидирки, французлар томонининг Вьетнам Демократик Республикаси блан ўз иқтисодий муносабатларини Жанва битимлари руҳида олиб боришга интилаётганлиги сабабли Америка дипломатияси бунга қарши ошкора дўқлар қилмоқда.

ФРАНЦИЯ ЯНГИ ҲУКУМАТИНИНГ СОСТАВИ

ПАРИЖ, 24 февраль. (ТАСС). Франциянинг янги ҳукумати қуйидаги составда тузилди:

Министрлар совети раиси — Эдгар Фор (радикал-социалист); лавозимсиз министр — Гастон Палевский («социал республикачи»); ташқи ишлар министри — Антуан Пиней («мустақил республикачи»); юстиция министри — Робер Шуман («халқ — республика ҳаракати» — МРП); миллий мудофаа ва қуролли кучлар министри — генерал Пьер Кениг («социал-республикачи»); ички ишлар министри— Морис Буржес — Монури (радикал-социалист); молия ва экономика министри — пьер Пфлимен (« халқ-республика ҳаракати» — МРП); маориф министри — Жан Бертуэн (радикал-социалист); денгиз орқасидаги территориялар ишлари бўйича министр — Пьер-Анри Тетжен (МРП); жамоат ишлари ва транспорт министри — генерал Эдуард Корнильон-Молинье («социал-республикачи»); саноат ва савдо министри — Андрэ Морис (радикал-социалист); қишлоқ хўжалик министри — Жан Сурбэ («мустақил деҳқонлар группаси» а'зоси); меҳнат ва социал та'минот министри — Поль Бакон (МРП); реконструкция ва уй-жой қурилиши министри — Роже Дюше («мустақил республикачи»); соғлиқни сақлаш ва аҳоли — нуфус министри — Бернер Лафэ (радикал-социалист); собиқ фронтчилар ишлари бўйича министр—Раймон Трибуле («социал республикачи»); почта, телеграф ва телефон министри — Эдуард Боннфус («демократик ва социалистик қаршилик кўрсатиш союзи» — ЮДСР); савдо флоти министри — Поль Антье («деҳқонлар группаси» а'зоси); Тунис ва Марокаш ишлари бўйича министр — Пьер Жюли («республика ва социал ҳаракат мустақил группаси» — АРС); молия ва экономика стаст-секретари — Жильбер Жюль (радикал социалист).

ҒАРБИЙ ГЕРМАН БУНДЕСТАГИДА

БЕРЛИН, 24 февраль. (ТАСС). Бугун эрталаб бундестаг (ғарбий герман парламенти) Париж битимларини ратификация қилиш ҳақидаги масалани муҳокама қилабошлади. Канцлер Аденауэрнинг ва ХДС партиясидаги бошқа раҳбарларнинг фикрича, бу муҳокама узил-кесил характерда бўлмоғи лозим. Бугун ва эртага Париж битимлари иккинчи марта ўқилиб, моддама-модда муҳокама қилинади, 26 февральда эса учинчи марта ўқилади ва узил-кесил овозга қўйилади. Шундан кейин, овоз бериш натижаси Аденауэр куттандай бўлса, Париж битимлари ратификация қилинган ҳисобланади.

Мамлакатда вазият шунчалик кескинлашиб кетди, аҳолининг Ғарбий Германияни ремилитаризация қилиш планларига душманлик кўз блан қараш шунчалик кучлики, бундестагни кенг тақиқланган зона блан чегаралаб қўйиш зарур деб топилди, бу зонага фақат Бонндангина эмас, балки Рурнинг кўп шаҳарларидан ҳам полиция кучлари келтирилди.

Зона чегарасининг иккала томонидаги герман аҳолиси ҳозирги вақтда бундестагда кўрилаётган қарор қандай оғир оқибатларга сабаб бўлажагини жуда яхши тушунади. Париж битимларининг бундестагда ратификация қилиниши Германиянинг парчаланишини янада чуқурлаштиради ва уруш хавфини албатта яқинлаштиради; аксинча, бу битимларнинг рад этилиши Германияни бирлаштириш, бирлашган, тинчликсевар ва демократик Германия барпо этиш йўлини очиб беради.

Германиянинг барча тинчликсевар кучлари Германиянинг бирлиги учун курашга, Париж битимларига қарши курашга отландилар.

Париж битимлари Германиянинг тинч, демократик йўлда ривожланиши ишига зид характерда эканлиги шунчалик равшан ва халқнинг норозилиги шунчалик кучайиб кетдики, бу ҳол ғарбий герман ҳукумат блокидаги ба'зи партияларга ҳам та'сир қилди.

Бундестаг мажлиси ГСДП а'зоси — депутат Карло Шмиднинг нутқи блан бошланди. У социал демократик партия фракцияси номидан гапириб, Париж битимлари муҳокама қилинмасин ва бунинг ўрнига герман масаласи юзасидан тўрт давлат музокаралари олиб борилишига эришилсин, деб таклиф қилди. Бу таклифда Париж битимлари ратификация қилингунча герман масаласини тинч йўл блан ҳал этиш тўғрисида Совет Иттифоқи блан музокаралар олиб бориш зарурлиги кўрсатилган эди.

Бундестагнинг реакцион кўпчилиги депутат К. Шмид таклифини рад этди. Броқ, АДН агентлигининг қайд қилиб ўтишича, социал демократик партия фракциясининг таклифини қувватлаб социал демократ депутатлар блан бир қаторда ҳукумат коалициясидаги партияларнинг ба'зи депутатлари ҳам овоз берганлар.

БАНГКОКДАГИ ҲАРБИЙ КЕНГАШДА

НЬЮ-ЙОРК, 25 февраль. (ТАСС). Америка газеталарининг хабарларидан ма'лум бўлишича, Шарқи—Жанубий Осиё учун тузилган ҳарбий шартнома (СЕАТО) қатнашчилари бўлган мамлакатлар ташқи ишлар министрларининг Бангкокдаги кенгашида нуқул расмиятдан иборат очиқ мажлис ўтказилиб, шу мажлисда «тинчликка интилиш тўғрисида» ва «дўстона халқларнинг фаровонлиги» тўғрисида нутқлар сўзланганидан кейин ёпиқ мажлислар бошланган. Шу агрессив ҳарбий блокнинг ташкилотчиси ва ҳақиқий раҳбари бўлган Қўшма Штатлар мана шу ёпиқ мажлисларда СЕАТО мамлакатларида «ҳаракатчан ҳарбий кучлар» вужудга келтиришни ҳамда шу мамлакатларнинг ҳарбий базаларидан фойдаланишни талаб қилмоқдалар. «Нью-Йорк геральд трибюнь» газетасининг мухбири Бигартнинг хабар беришича, АҚШ давлат секретари Даллес 23 февральда бўлган ёпиқ мажлисда катта нутқ сўзлаб. Қўшма Штатларнинг Тинч океанда ўз қуролли кучларини «марказий зарбдор куч» сифатида йиғиб туришга интилаётганлигини уқтириб ўтган. Даллес Формозани ва Жанубий Кореяни Шарқи-Жанубий Осиёда «антикоммунистик» қал'алар сифатида сақлаб қолиш «зарурлигини» ҳам исбот қилишга уринган.

Мухбирнинг сўзига қараганда, Даллес, ҳозирги вақтда Қўшма Штатларнинг Тинч океандаги кучлари 1945 йилдагига қараганда анча қувватли кучлардир, деб да'во қилган. У «мана шу қуролли кучларни сочиб ва бўлиб юбориш жиддий хато бўлур эди» деб айтган ва «лозим бўлиб қолган тақдирда ҳарқандай жойда ва ҳарқандай пайтда тез фойдаланиш мумкин бўладиган ҳаракатчан кучлар» вужудга келтиришга чақирган.

Бигартнинг хабарида айтилишича, Даллес СЕАТО қатнашчилари бўлган бошқа мамлакатларни чанкайшичиларнинг Формозадаги (Тайваньдаги. — Редакция) қуролли кучларини ва Жанубий Кореядаги қўшинларни «э'тиборга олишга» чақирган. Ба'зибировлар, деган у, Формозага ва Жанубий Кореяга шу қадар танқидий назар блан қарамоқдаларки, ҳатто мана шу антикоммунистик қал'аларни тугатишни таклиф қилмоқдалар. Бундай қилиш деган Даллес, СЕАТО учун жуда ҳам хатарли иш қилиш бўлур эди. У айтганки, Тайвань блан Жанубий Корея Осиёдаги «уч фронтнинг иккисидир». Даллес Шарқий-Жанубий Осиёни учинчи фронт деб айтган.

Мухбирнинг ёзишича, Даллес Формоза, Жанубий Корея ва Японияндан «бу кенгашда расмий вакиллар қатнашса яхши бўлур эди» деб истак билдирган. Мухбирнинг айтишича, шу мамлакатларнинг вакиллари кузатувчилар сифатида қатнаштирилмоқчи.

Юнайтед Пресс агентлиги мухбирининг Бангкокдан берган хабарида айтилишича, «му'табар доиралар» Америка ҳарбий-денгиз ва ҳарбий-ҳаво қўшилмалари шу доиралар томонидан СЕАТО блокига тортилган мамлакатларнинг базаларидан фойдаланади, деб ўйламоқдалар.

Инглизлар Малайяда реактив самолётлар учун қураётган аэродромлар, шунингдек Таиландаги базалар, деб ёзади мухбир, мана шундай базалар жумласидан бўлса керак.

Туркия президентининг Покистонда бўлишига доир

ДЕҲЛИ, 24 февраль. (ТАСС). Туркия президенти Баяр Покистонда саёҳат қилиб юрипти. У Карачи районидаги ҳарбий-денгиз иншоотларини, ҳарбий-денгиз мактабини, стратегик жиҳатдан муҳим бўлган Пешавар районини (мамлакатнинг ғарбий-шимолий қисмида) бориб кўрди, Покистон генерал-губернатори блан, бош министр блан ва ҳукумат а'золари блан, шунингдек Покистон армияси қўмондонлиги блан музокаралар олиб борди.

Баярнинг Покистонда бўлиши муносабати блан Покистон газеталарида «Туркия блан Покистон ўртасида кўпдан буён давом қилиб келаётган ма'навий ва маданий алоқалар» ҳақида шовқун-сурон блан ёзилмоқда. Броқ, четэл агентликларининг хабарларидан ма'лум бўлишича, Баярнинг Покистонга қилган сафари ўтган йили АҚШ ташаббуси блан тузилган Туркия-Покистон ҳарбий иттифоқига янги мамлакатларни жалб қилиш планлари блан боғлангандир. Франс Пресс агентлигининг билдиришича, Карачида «бу планни кенгайтириш йўлидаги ҳаракатларнинг энг яхши усули тўғрисида» музокаралар олиб борилмоқда.

Бельгияда Совет Иттифоқи учун теплоход қурилмоқда

БРЮССЕЛЬ, 23 февраль. (ТАСС). Кеча Тамизда (Бельгия) «Николай Островский» деган 5.200 тонна ҳажмли юк теплоходи сувга туширилди. Бу теплоходни Бельгиядаги «Боэль» деган фирма Совет Иттифоқи учун қураётир.

Кема сувга туширилган вақтда СССРнинг Бельгиядаги элчихонаси маслаҳатчиси М. Ф. Кучмин ва СССРнинг савдо вакили В. И. Роднов ҳозир бўлдилар. Бельгия томонидан ҳукумат вакиллари ва «Боэль» фирмаси дирекциясининг вакиллари ҳозир бўлдилар. Кемани сувга тушириш маросимида кемасозлик корхоналарининг жуда кўп ишчилари ва шаҳар аҳолиси тўпланди.

Совет конькичилари Ослога келдилар

ОСЛО, 24 февраль. (ТАСС). Конькида тез юриш бўйича норвеж спортчилари блан бўладиган ўртоқлик мусобақаларида қатнашмоқ учун Гончаренко, Шилков, Сакунелко, Гришин ва бошқалар составидаги совет конькичилар терма командаси кеча Ослога келди. Совет спортчиларига В. С. Капитонов бошчилик қилмоқда.

Аэродромда совет командасини Норвегия конькичилар союзининг раҳбарлари, пойтахт матбуот ва спорт жамоатчилиги вакиллари кутиб олдилар. Бугун ҳамма газеталар совет конькичиларининг суратларини босиб чиқардилар ва команданинг составига қараб ҳукм юргизганда, 26—27 февральда Ослода бўладиган ўртоқлик учрашуви жуда кескин ва қизиқарли бўлса керак деб қайд қилиб ўтмоқдалар.

СОВЕТ-ЭРОН МУНОСАБАТЛАРИГА ДОИР

ТЕҲРОН, 25 февраль. (ТАСС). Кеча Эрон мажлиси иккала мамлакат ўртасидаги чегара ва молия масалаларини ҳал этиш тўғрисидаги Эрон-Совет битимини ма'қуллади.

Битимни ёқлаб 88 депутат, қарши 4 депутат овоз берди, 1 депутат бетараф қолди.

Эронда оппозициячи элементлар қувғун қилинмоқда

ТЕҲРОН, 24 февраль. (ТАСС). «Пости Теҳрон» газетасининг хабар беришига қараганда, оппазициячи офицерларнинг 23-нчи группасини суд қилаётган иккинчи инстанция ҳарбий суди беш кишини ўлим жазосига, икки кишинц умрбод қамоққа ва олти кишини турли муддатлар блан тюрьмага қамашга ҳукм қилган.

Сурия Осиё ва Африка мамлакатлари конференциясида қатнашмоқчи

БАЙРУТ, 24 февраль. (ТАСС). Хабар берилишига қараганда, Сурия ҳукумати Осиё ва Африка мамлакатларининг Бандунгда бўладиган конференциясида қатнашишга тайёр эканлигини билдирган.

Сурия парламентининг депутати Абдулкарим Зуҳур Ливанда чиқадиган «Телеграф» газетасида мазкур конференция ҳақида ёзиб, бундай деган: «Арабларнинг империализмга ва унинг малайларига душманлик блан қараётганликларини ҳисобга олганда, араблар Осиё ва Африка мамлакатлари конференциясида актив қатнашишлари лозим. Араб халқи тинчлик тарафдорларини ҳамда урушга ва империализмга қарши қаратилган озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватламоқ учун бундай конференцияларда қатнашмоғи зарур».

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкент областида ва Тошкентда ҳаво ўзгариб турса ҳам, ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Температура 9—15 даража иссиқ бўлади.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/II да **Қутлуғ қон.** Ўзбекистон ССР халқ артисти **Шукур Бурҳонов** қатнашади, 27/II да кундуз ва кечқурун **Оғриқ тишлар.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 27/II да **«Ўзбекистоннинг хор маданияти»** деган темада ўзбек тилида **лекция-концерт.** Лектор — **И. Акбаров.** Ўзбекистон давлат филармониясининг хор капелласи ва солистлари қатнашади. Лекция-концерт кундуз соат 1 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТР БИНОСИДА — 28/II да— Ўзбекистон давлат филармонияси **ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концерти.** Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Меҳри Абдуллаева,** солистлардан **Тоштемир Шарипов, Қундуз Миркаримова, Учқун Ғаниев, Дилора Шерова, Назир Турсуновлар** қатнашади. Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги рангли бадиий фильм **Хатарли сўқмоқлар.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
26 февральда
Тошкентда биринчи марта
«АЖОЙИБ ТАМОШАЛАР» АТТРАКЦИОНИ
Текст — Сталин мукофоти лауреати, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **С. Ценин** ва **Н. Зиновьев**ларники. Сталин мукофоти лауреати, композитор **С. Кац** музикаси. Бадиий раҳбар — **М. С. Качуринер.**
Янги программада цирк тамошалари.
Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Касса эрталаб соат 11 дан очилади. Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 132. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.
Р. 00667. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1379.